۶۸۰

هفته نامه

بجز اصلاح اراده دیگری ندارم سورة هود ۸۸

اصلاح ملی

سیاسي، ټولنیزه او فرهنګي اوونیزه

۲۳مه ګڼه، د ۱۳۹۶ لمریز کال د سنبلې ۲۵مه د ۱۴۳۸ هـ ق ذوالحجې ۲۵مه د ۲۰۱۷م دسپتمبر ۱۶مه

پالیسی جدید امریکا جنگ افروز است

زراعتی سکتور جدي پاملرنه غواړي

نگاهی به وضعیت اقتصادی کشور در زمان حکومت وحدت ملی

چگونه خود را از فکر گناه محافظت کنیم؟

علامه ابن قیم می‌گوید: موارد زیر شما را از فکر گناه محافظت می‌کند:

۱- یقین داشتن به اینکه خداوند آگاه و ناظر قلب و عمل و فکر شماست.

۲- حیاء و شرم از الله جل جلاله؛

۳- شرم از اینکه پروردگار در –خاکی که برای شناخت و معرفت خویش آفریده– فکر گناه را در آن از شما مشاهده کند؛

۴- ترس از اینکه چنین فکری تو را از توجه و نظر الله متعال دور کند؛

۵- ترس از اینکه چنین فکری محبت غیر الله را در قلب ایجاد کند؛

٦- ترس از اینکه چنین فکری تولید مثل کند و شراره آن گسترده شود، و هر چه ایمان و محبت الله در دل است آنرا بسوزاند؛

۷- دانستن این که: فکر گناه مانند دانه‌های گندمی است که صیاد برای صید پرندگان روی زمین پخش می‌کند؛

۸- دانستن این که: فکر پلید با فکر ایمان در یک قلب جمع نمی‌شوند، مگر اینکه یکی بر دیگری غالب می‌شود؛

۹- دانستن این که: چنین فکرهای دریایی از دریای خیال است و ساحلی ندارد، و اگر وارد قلب شد غوطه‌ور و غرق می‌شود؛

۱۰- دانستن این که: چنین فکری دره احمقان و آرزوی جاهلان است، و برای صاحبش جز پشیمانی چیزی بدنبال ندارد.

امان! امان از گناه، بخصوص گناه خلوت‌نشینی،عَنْ ثَوْبَانَ عَنِ النَّبِيِّ صلى الله عليه وسلم أَنَّهُ قَالَ : (لأَعْلَمَنَّ أَقْوَامًا مِنْ أُمَّتِي يَأْتُونَ يَوْمَ الْقِيَامَةِ بِحَسَنَاتٍ أَمْثَالِ جِبَالِ تِهَامَةَ بِيضًا فَيَجْعَلُهَا اللَّهُ عَزَّ وَجَلَّ هَبَاءً مَنْثُورًا) قَالَ ثَوْبَانُ : يَا رَسُولَ اللَّهِ صِفْهُمْ لَنَا ، جَلِّهِمْ لَنَا أَنْ لاَ نَكُونَ مِنْهُمْ وَنَحْنُ لاَ نَعْلَمُ ، قَالَ : (أَمَا إِنَّهُمْ إِخْوَانُكُمْ وَمِنْ جِلْدَتِكُمْ وَيَأْخُذُونَ مِنَ اللَّيْلِ كَمَا تَأْخُذُونَ وَلَكِنَّهُمْ أَقْوَامٌ إِذَا خَلَوْا بِمَحَارِمِ اللَّهِ انْتَهَكُوهَا).(رواه ابن ماجه، وصححه الألبانی فی " صحیح ابن ماجه "). ثوبان از پیامبر (صلی الله علیه وسلم) روایت می‌کند که فرمودند: «برخی از امتم را می‌شناسم در روز قیامت اعمالی نیک مانند کوه‌های تهامه را با خود می‌آورند، خداوند آن را نابود می‌کند». ثوبان گفت: یا رسول الله آنها را معرفی کن؟ کی هستند؟ نکند ما از آنها باشیم و بی‌خبریم، پیامبر (صلی الله علیه وسلم) فرمود: «آنها برادران شما و هم جنس شما هستند، و آنچه شما در آشکار انجام می‌دهید آنها نیز انجام می‌دهند، ولی اگر در خلوت قرار می‌گیرند مرتکب گناه و معصیت می‌شوند» .

ابو درداء می‌گوید پیامبر (صلی الله علیه وسلم) فرمودند: (انسان باید از نفرین قلبی مؤمنان –در حالی که بی‌خبرست– بیمناک باشد! سپس گفت: آیا می‌دانید چه کسی؟ عرض کردم خیر، فرمود: انسان در خلوتگاه گناه انجام می‌دهد، پروردگار کینه او را – در حالی که بی‌خبر است – در دل مؤمنان قرار می‌دهد) .

بدین سبب ابن جوزی : می‌گوید: «آگاه باش: از جمله بزرگترین بدبختی‌ها گول خوردن به سلامتی پس از گناه است، چون کیفر واقع می‌شود، و از بزرگترین کیفر و مجازات این است که انسان بی خبر است: در حالیکه گناه در ریشه دین و دل‌ها اثرگذار است -پناه به خدا-.

اصلاح ملی را از اینجا بدست آورید:

کابل: تایمنی، چهارراهی حاجی محمد داد، سرک ۴، دفترمرکزی جمعیت اصلاح . موبایل: ۰۷۸۰۷۴۱۳۱۲

کابل:کوته سنگی، سرک سیلو، بلاک های شاداب ظفر، انتشارات اصلاح افکار. موبایل: ۰۷۷۸۱۹۱۳۸۲

کابل: شهرنو، چهارراهی انصاری، کتاب فروشی رسالت. تیلفون : ۰۴۰۲۲۰۳۳۵۹

کابل: انتشارات مستقبل مقابل بلاک های شاداب ظفر

کابل: کمپیوتر فروشی اکاموي جاده نادر بشتون، مارکت الله نظر، منزل ۲ دوکان ۲۳ ، موبایل ۰۷۹۹۳۹۰۸۱۹

کابل: ده افغانان، کتاب فروشی بیهقی

کابل: انتشارات بنیاد علمی و فرهنگی مسجد جامع پل خشتی موبایلها: ۰۷۹۹۰۱۱۱۱۱ / ۰۷۵۲۲۲۲۲۲۲

ننگرهار: جلال آباد، چهل متره سړک، د سید اکرام دوکانونه، د ماشومانو زوړ مسجس ته څېرمه د جمعیت اصلاح ساحوي دفتر. ټیلفون:۰۷۰۰۶۳۲۴۸۰

ننگرهار: جلال آباد: اسحاقزی مارکیټ، لاندې منزل، اصلاح افکار. ټیلیفون:۰۷۹۳۷۷۸۸۸۱

کندهار: نوی بنار، د هرات سړک، د سرې جامع غرب طرف ته سوري مېنه د امام ابوحنیفه (رح) تعلیمي او کلتوري مرکز د جمعیت اصلاح ساحوي دفتر. ټیلفون: ۰۷۰۵۲۳۰۵۸۳

لغمان: مهترلام بنار، حمزه مارکیټ. ټیلیفون: ۰۷۷۵٦۷٦۰۹۹

هرات: سرک باغ آزادی، ابتدای جاده محبس ابن سینا۱ انجمن اخلاق و معرفت . موبایل:۰۷۸۵۲٦۳۷۷۳ - ۰٤۰۲۳۷۰۱۲

بلخ: گذر استالفی ها، عقب لیسهٔ خانه نور، دفترساحوی جمعیت اصلاح. موبایل: ۰۷۸۸۸۰٤۰۵۵

کندز: شهرکندز، جاده ولایت، کوچه حاجی میری، پوهنتون سلام. ۰۷۸۷۷۰۳۷۲٤

بغلان: پلخمری، مارکیت اتفاق کتاب و قرطاسیه فروشی رسالت موبایلها: ۰۷۷۷٤۷٦٤٦۹ / ۰۷۰۰۵۸۹۸۵۷

لوگر: محمد آغه، واغجان بازار، پهلوی کلینیک حسین خیل . موبایل: ۰۷۷۵٤۳۸۷٦

لوگر: مرکز ، مدینه مارکیت سرک مسجد جامع ، کتاب فروشی سادات،سید عبدالحمید هاشمی.موبایل: ۰۷۰۰٤٤۹۸۸۱

پکتیا:دګردیزبنار، مرکزی چوک ، دنې نمایندګی . وحیدالله:۰۷۷۹۲۱۳۸۲۲

خوست : افغان ټاور شاته، خوست مرکزي طبي لابراتوار دوهم پوړ د جمعیت اصلاح ساحوي دفتر:۰۷۹۹۱۷٤۵٤٦ / ۰۷۷۷۱۷٤۵٤٦

تخار: آموزشگاه علمی رسالت- واقع چهار راهی تیل فروشی- تیل فروشی سابقه. ۰۷۷۹٦۳٤۱۹۲

بدخشان: فیض آباد: ۰۷۰۷۸۳۱۳٦٤ / ۰۷۷۵۲۷۰۵۰۸

زابل: قلات، عمومی جاده، د تجارانو کوڅه د غوثي رهنمای معاملات ترخنگ، شمبره: ۰۷۷۳۵۸۰۲۰۹ / ۰۷۰٦۵۲۷۱۸٦

فراه: ناحیه سوم، مقابل مسجد جامع قاضی، مرکز علمی و فرهنگی توحید. موبایل: ۰۷۹۹۸٤۳٦۱۱

نیمروز: شهر زرنج، کوچه‌ی افغانستان بانک، جنب ریاست زراعت، دفتر جمعیت اصلاح: ۰۷۹٦۳۰۹۱٤۰

قیمت یک شماره ۱۰ افغانی

جمعیت اصلاح افغانستان

بخش فرهنگی و نشرات

هفته نامه اصلاح ملی اونیزه

داسلام داصیل فهم منبر

Email:eslahmilli@gmail.com

مدیر مسؤول

محمد شعیب قریشی

اعضای هیأت تحریر:

نقیب الله حمید
سردارمحمد دیندارخیل
رحیم الله حریفال
عزیزاحمد حنیف
وحید الله مصلح
عبدالوهاب هائد

شماره مسؤول توزیع: ۰۷۸۰۷۴۱۳۱۲

آدرس بانکی: جمعیت اصلاح و انکشاف اجتماعی افغانستان نوی کابل بانک
A/c No: 1001202080036 (Afghani)

آدرس بانکی: جمعیت اصلاح و انکشاف اجتماعی افغانستان نوی کابل بانک
A/c No: 1001201080036 (Dollar)

سرمقاله

زراعتي سکتور

جدي پاملرنه غواړي!

د افغانستان د سوداګرۍ او صنایعو خونه وایي؛ د روان کال په لومړیو پنځو میاشتو کې د افغانستان د تازه مېوو صادرات د تېر کال د ورته وخت پرتله اته سلنه ډېره شوي دي.

سړ کال ۹۰ زره ټنه انګور، انار او زدالو بهر ته استول شوي چې د تېر کال پرتله اته سلنه زیاتوالی ښییي .

سره له دې چې د افغانستان د سوداګرۍ او صنایعو د خونې دا راپور د خوښۍ زېری دی، خو په حقیقت کې افغانستان په ټولیز ډول چې یو زراعتي هېواد دی په کرار کرار زراعت پکې کمزوری کېږي او حکومت دې اړخ ته هیڅ پام نه کوي.

د اوبو کمښت، په بدیلو پروژو کې د خلکو بوختیا او په ټوله کې د حکومت له لوري دې سکتور ته نه‌پام د دې سبب شوی دی چې اکثره کروندګر د ژوند د ضروریاتو د پوره‌کولو لپاره بدیلې لارې چارې وګوري او زراعت ته شا کړي.

په روان کال کې د افغانستان د هنډوانو او خټیکو بازار ډېر سوړ ؤ او کروندګرو خپل کړي مصارف هم پوره نه کړل، همدا راز په تېر کال کې د پیازو خوساکېدل او د مڼو او انګور په ارزانه بیه پلورل د دې سبب شول چې اوس اکثره کروندګر خپلې زمکې یا پلوري او یا یې هم بل چاته په اجاره ورکوي.

افغانستان ته د بهرنیو ځواکونو له راتګ سره په کلیو او لرې پرتو سیمو کې ځوانان د کمپاین په نوم او یاهم نورو دندو د لنډ وخت لپاره وګمارل شول او ډېل ډالري معاشونه ورته ورکړل شول چې دې کار هم اکثره خلک له کرکیلي لرې کړل او د کروندګرو شمېره یې کمه کړه.

په نړۍواله کچه حکومتونه ولسونو ته آسانتیا وې برابروي، تر څو خپل کارونه په ښه توګه پر مخ بوځي او د ژوند ضروریات یې تامین شي، خو په خواشینۍ سره دلته په افغانستان کې حکومتي چارواکي د دې پرځای چې خلکو ته خدمت وکړي، نورې ستونزې ورته راولاړوي او د کارونو مخه یې نیسي .

په حکومتي کچه تر اوسه د زراعت په برخه کې هیڅ د پام وړ کار نه دی تر سره شوي. دا لږ څه هم چې کېږي د خصوصي سکتور په مرسته او د لویو تاجرانو د ګټې لپاره دي، او خوار کروندګر تر اوسه هم په ګډه موړ نه دی.

د مېوو، دانو او سبزیجاتو لپاره د ساتنې او زخیره کولو هیڅ د پام وړ ځای شتون نه لري، د مېوو په موسم کې انګور، مڼې او نورې مېوې د سړکونو پر سره په ډېره ټیټه بیه پلورل کېږي او په ژمې کې همدا مېوې خو په ټیټ کیفیت سره په څو چنده بیه ببرته له ګاونډیو او نورو هېوادونو راصادرېږي چې د مېوو د صادراتو اته سلنه زیاتوالی تر پوښتنې لاندې راولي.

په صادراتو کې هم خاصې کړۍ ګټه تر لاسه کوي او په وراداتو کې هم همدا کسان د ګټې په تمه وي او کلیوال کروندګر ته د مېوو او دانو د صادراتو زیاتوالی هیڅ ګټه نه رسوي.

حکومت ته په‌کار ده چې دې مهم او حیاتي سکتور ته جدي پاملرنه وکړي، ځکه چې دا د افغانانو د ژوند لومړنی او مهم سکتور دی، د کروندګرو د مېوو او نور زراعتي توکو په خرڅولو او زخیره کولو کې له هغوی سره مرسته وشي، همدا راز د نوي عصر له غوښتنو سره سم باید د کروندې په اړه هغوی ته معلومات ورکړل شي، تر څو لږ تر لږه افغانستان ته له بهر نه د هغو مېوو واردېدل بند شي، چې دلته په موسم کې د سړکونو پر سر په ډېره لږه بیه پلورل کېږي.

از منبر
جمعیت اصلاح

پالیسی جدید امریکا
جنگ افروز است

نصیر احمد نویدی - رئیس شورای مرکزی جمعیت اصلاح

بعد از اعلان پالیسی جدید امریکا در افغانستان وتشدید بمبارد ها در نقاط متخلف کشور توسط قوای‌ناتو، نارضایتی مردم از سیاست‌های امریکا بیشتر گردیده است. اکنون این نارضایتی نه تنها درعامه‌ی مردم، بلکه در سیاسیون و نخبه‌گان کشور نیز به مشاهده می‌رسد. چنانچه رئیس و برخی اعضای مشرانو جرگه نیز مشمول اعتراض کنندگان می‌باشند.

فضل‌هادی مسلمیار اخیراً اظهار داشته که بحران افغانستان حل نظامی ندارد و لازم است تا امریکا به جای تشدید جنگ، روی راه‌های سیاسی حل قضیه‌ی افغانستان بیشتر تمرکز نماید. برخی دیگر از اعضای این مجلس -روز دوشنهه ۲۲ سنبله- در اجلاس عمومی مشرانو جرگه تأکید نمودند که امریکا باید حل سیاسی بحران افغانستان را در رأس ستراتیژی خود قرار دهد. سناتور گل احمد اعظمی ضمن تقبیح نشر اوراق توهین‌آمیز در شمال کابل توسط هیلیکوپترهای امریکایی، گفت: امریکایی‌ها چنین اقداماتی را بخاطر آزمایش احساسات مردم ما انجام می دهند که می تواند نتائج نا گواری را برای ایشان در قبال داشته باشد، وی خواهان مجازات شدید عاملین این جنایت نیز گردید.

از طرف دیگر فرمانده جهادی و والی سابق ولایت هرات محمد اسمعیل خان نیز از حضور نیروهای نظامی در کشور انتقاد نموده، آنرا منافی استقلال کشور و ارزشهای جهاد خواند. وی خطاب به رهبران حکومت وحدت‌ملی گفت: که از ستراتیژی امریکا نسبت به افغانستان خوشحال نه‌باشند، بلکه به قوت مردم افغانستان اتکاء نمایند. وی حضور نیروهای خارجی را دلیل نا امنی، رشد تولید مواد مخدر وبا عث اعتیاد و فقر افغان‌ها دانست.

از طرف دیگر، هزاران تن از باشندگان ولسوالی قرباغ ولایت کابل درهفته‌ی جاری ضمن تجمع اعتراضیه‌ای در چهار راه مرکزی آن ولسوالی در مسیر کابل چاریکار، انزجار شانرا از عملکرد نادرست نیروهای امریکایی اظهار داشته، تهدید نمودند که اگر نیروهای امریکایی از توهین مقدسات اسلامی و کشتن انسانهای بیگناه دست نکشند، در مقابل ایشان قیام صورت خواهد گرفت. باشندگان ولسوالی قره باغ -که هفته‌ی گذشته تعدادی از بستگان خود را ضمن یک بمباردمان هوایی کور از دست داده اند- خواهان خروج نیروهای خارجی و دست کشیدن از توهین به مقدسات مردم گردیدند.

قابل یاد آوریست اخیراً اوراقیکه در آن کلمه‌ی طیبه‌ی (لا إله إلاّالله) بشکل صریح توهین شده بود، در مناطق مختلف شمال کابل -از جمله ولسوالی قره باغ- توسط هلیکوپترهای امریکایی پخش گردیده بود، که توسط علما، استادان، جوانان و اقشار مختلف جامعه در سرتاسر کشور مورد نکوهش شدید قرار گرفت.

از مثالهای فوق و جریانات مشابه چنین استنباط می‌گردد، که اوضاع کشور بطرف وخامت بیشتر در حرکت است و هیچ نشانه‌ای از بهبودی وضع امنیتی به چشم نمی‌خورد. چنین فهمیده می‌شود که دیگر کاسه‌ی صبر ملت لبریز گردیده و نمی توانند تحمل کنند که فرزندان شان در جنگی تحمیلی کشته و خانه‌های شان ویران شود، مردم نمی‌توانند خاموشانه تماشا کنند که مقدسات شان پایمال گردیده و ارزش‌های‌شان از بین برده شود. مردم از سران حکومت وحدت ملی توقع دارند که بخاطر چوکی و منافع آنی و زود گذر شان در برابر پالیسی‌های غلط دیگران خاموش نه نشسته، صدای خود را با صدای ملت همنوا سازند. کشورما روزهای بدی را سپری می‌کند و جنگ‌های تباه‌کنی را انتظار می‌کشد. در چنین روزهای دشواری اگر دولت مردان و سیاسیون کشور بالاتر از منافع شخصی و گروهی فکر نکرده در صدد دفاع از ملت خویش نباشند، دیگر چه وقتی بدرد ملت رنج کشیده‌ی خود خواهند خورد. حکومت وحدت ملی باید متحدین امریکایی و اروپایی خویشرا به این متقاعد سازند که تشدید جنگ در افغانستان به نفع هیچ کسی نیست و بهتر است که بخاطر حل بحران کشور به دیپلماسی و سیاست تکیه نماییم، دیپلماسی‌ایکه محور آن گفتگو و صلح بین الأفغانی و هدف آن خاتمه‌ی جنگ و برادر کشی در کشور باشد.

جامعه‌ی مدنی
و جایگاه تعریف ناشده‌ی آن در افغانستان

عبدالوهاب هائد

جامعه‌ی مدنی، از حیث تعریف‌های که دانشمندان به این واژه داده اند، عبارت از همان بخش سوم مجزا از حکومت که فارغ از قدرت سیاسی و یا به تعبیر دیگر، مجموعه‌ی از سازمان‌ها و نهادهایی غیر دولتی است که انعکاس دهی و برجسته سازی حقوق، تمایلات و آرمان‌های شهروندان، از وظایف و مکلفیت‌های آن است.

باتوجه به این تعریف، این نهادها در جوامع دموکرات عمدتاً به هدف برقراری درست رابطه میان حکومت و ملت و حفظ سلامت و رفاه اجتماعی شکل می‌گیرد و تا ۹۰ درصد با آرمان‌ها، خواسته‌ها و احساسات جامعه همسو بوده و با حرکت دریک خط فکری با اجتماع، نیازها و گفتنی‌های همه اقشار و طیف‌های اجتماعی را فریاد می‌زند.

آزادی بیان، از عمده ترین عنصر ممد برفعالیت‌های جامعه‌ی مدنی بوده و این نهادها، با استفاده از همین اهرم فشار در برابر خودکامه‌گی‌ها، حق تلفی‌ها و فضاسازی‌های انحصار گرایانه و معنا دار می‌ایستند.

مفهوم وجودیی جامعه‌ی مدنی در هر کشور و جغرافیایی که نظام‌های دموکراتیک یا شبه دموکراتیک وجود داشته باشند، بر حسب تعاریف ارائه شده همین است؛ اینکه در برخی از کشورها به امتداد خط منافع ملت‌ها گام بر می‌دارد و همانند پل ارتباطی میان مردم و حکومت ناگفته‌های مردم را به گوش دولت‌مردان و زمامداران امور می‌رساند؛ ولی در برخی دیگر، حتا به فیصدی کمی هم این خواسته تحقق نمی‌پذیرد، دلایل متعددی می‌تواند داشته باشد که عمده‌ترین دلایل آن در کشورهای جهان سومی مانند افغانستان مصداق‌های بارز و برجسته دارد.

چارچوب تشکیلاتی نهاد جامعه‌ی مدنی، همان‌گونه که در تعریف آن تذکر رفت، متشکل از مجموعه نهادها و سازمان‌های است که مجوز فعالیت و اجرای برنامه‌های مختلف و متنوع را حسب اهداف مسجل در اساس‌نامه‌های شان از نظام حاکم در کشور گرفته اند. از آنجایی که پدیده‌ی جامعه‌ی مدنی در افغانستان، به عنوان یک پدیده‌ی وارداتی مورد توجه و مقبول جا باز کرده و طی چندین سال بدینسو -از بدو تأسیس حکومت انتقالی آقای حامد کرزی تا اکنون- بدون اینکه بتواند جایگاه اصلی اش را دریابد و خود را با تعاریف فرضی ارائه شده وفق دهد، بگونه‌ی افتان و خیزان سیر حرکتش را به جهت نا معلومی پی گرفته است.

عوامل و انگیزه‌های که تا اکنون توانسته است، نهادهای جامعه‌ی مدنی در افغانستان را شکل دهد، خیلی کمتر اتفاق افتاده است که خود جوش و مطابق به نیاز مردم و جامعه باشد؛ بل این نهادها به گونه‌ی غالب برحسب وابسته‌گی‌ها و تحرکات سیاسی مقطعی و فصلی شکل یافته و اغلب آن‌ها به لحاظ فکری، برنامه‌ای و مادی به کشورهای بیرونی وابسته می‌باشند.

جدی ترین اشکالی که جامعه‌ی مدنی در افغانستان تا اکنون داشته است و از کاستی‌های اشد فعالیت‌های مدنی افراد منتسب به این نهادها به شمار می‌رود، همانا وفق دادن اهداف این نهادها با اهداف توده‌ها و تداعی کردن تعریف درست و حسابی ازین واژه (جامعه‌ی مدنی) در اذهان عامه‌ی مردم، به ویژه قشر دانشگاهی و تحصیل کرده‌ی کشور است.

روی این ملحوظ، توقعات و خواسته‌ها از جامعه‌ی مدنی نیز، در هر سطح و مستوایی نه تنها که برآورده نشده؛ بل باتوجه به وضعیت و جایگاه متزلزلی که جامعه‌ی مدنی در کشور دارد، برآورده شدنی و میسر نیست. اغلب فعالانی که پیشاپیش این کاروان در حرکت شدند و یا به‌گونه‌ی مدیران و طراحان آن در عقب این چرخه‌ی نا موزون ایستاده اند، کسانی بودند که یا از غرب تشریف آورده بودند و یا توسط مهمانان تازه وارد غربی، با فکر و اندیشه‌ی متفاوت تر از مفکوره و عرف و رسم حاکم در افغانستان پرورش یافته و طرح‌ها و برنامه‌های با همان طرز دید را، به عنوان دستاورد پسندیده و قابل حساب تقدیم مخاطبان و ناظران اوضاع و ملت افغانستان نمودند.

بنا بر همین نقیصه بود، که در طول شانزده سال این نهادها نتوانستند صدای شان را باصدای مردم همنوا بسازد و چیزی را فریاد بکشد، که از اولویت‌های فکری، احساسی و ملی به حساب رفته و با ارزش‌های اسلامی و افغانی ملت، هم‌خوانی دارد. این نهادها بیشتر، در حصار مرزهای فکری و جغرافیایی باقی مانده و با آن‌که شعار انسانیت محوری و حقوق بشر سر می‌دهند، بارها دیده شده است که برخلاف این شعار وادی انسانیت را با دیوارهای ضخیم پارتیشن زدند و به بزرگ‌ترین فجایع بشری در اینجا و آنجای جهان پشت گرداندند. چه بسا که این نهادها برنامه‌های خویش را در راستای اهداف غربی‌ها سر و سامان دادند و به شکل پروژه‌ای وارد میدان شده اند.

زمانی با اندک اتفاقی شمع روشن نموده و شعارهای تشریفاتی بلند کردند؛ گاهی در برابر جنایات بزرگ و سازمان یافته‌ای در حق انسان، چنان مهر سکوت بر لب می‌نهند، که انگار آب از آب تکان نخورده است. حرکت های دکته‌ای و پروژه محور این نهادها در اغلب موارد، به طرفداری از ارزش‌های وارد شده از غرب سازماندهی شده و به ندرت اتفاق افتاده است که این نهادها با در نظرداشت تفکر حاکم اسلامی و ملی در کشور گام بردارند.

جامعه‌ی مدنی در افغانستان، بیشتر از اینکه برای دادخواهی و برگرداندن حقوق حقه‌ی مردم مسلمان کشور صدا بلند کنند، به دساتیر مستقیم و غیر مستقیم ارگان‌ها و انجوهای تمویل کننده‌ی که بیشترینه اهداف شان ارزش زدایی و ستیز با ارزش‌های دینی و اسلامی است، وفا داری نشان داده و مفهوم اصلی جامعه‌ی مدنی را زیر پرسش برده اند. این در حالیست که اکثریت قریب به اتفاق رسانه‌ها و دست‌گاه‌های تبلیغاتی نیز، با ایشان هماهنگ اند و حنجره‌ی خوبی برای فریاد ایشان می‌شوند.

همینجاست که این نهادها بجای اینکه روز به روز، سیر صعودی خود را می‌پیمود، حرکت نزولی داشته و نه تنها که بر فاصله‌های شان با ملت افزوده اند؛ بل در میان خویش نیز به انحطاط و پراکنده‌گی مواجه شده و به‌گونه‌ی روز افزون از جایگاه شان در جامعه کاسته می‌شود.

وضعیت اقتصادی کشور در زمان حکومت وحدت ملی

مرکز مطالعات استراتژیک ومنطقوی

سران حکومت وحدت ملی با تعهدات چون ایجاد اشتغال، بهبود وضعیت صادرات، افزایش میزان سرمایه‌گذاری داخلی و خارجی، بهبود در روند جمع‌آوری مالیات، فراهم ساختن مسکن مناسب و ارزان و صدها وعدهٔ دیگر خود، مردم را به رونق زنده‌گی و بهبود اقتصاد شان امیدوار ساختند.

رهبری حکومت وحدت ملی همواره تاکید کرده که تلاش دارد از موقعیت استراتژیک افغانستان، به عنوان چهارراه آسیا و ترانزیت کالا به کشورهای آسیای میانه استفاده کند؛ از قابلیت‌های زراعتی کشور در رشد اقتصادی سود ببرد، معادن افغانستان را به گونهٔ حرفه‌ی و موثر استخراج نماید و با قانونمند ساختن جمع‌آوری و مصرف مالیات، به یک اقتصاد پایدار در این کشور برسد.

با این همه، در زمان حکومت وحدت ملی که نزدیک سه سال از تشکیل آن می‌گذرد، هنوز هم ۳۹.۱ درصد مردم افغانستان با فقر و بی‌کاری دست و پنجه نرم می‌کنند. هر چند نظر به گزارش بانک جهانی، وضعیت مالی و رشد اقتصادی در سال ۱۳۹۵ نظر به سال‌های قبل از آن بهبود یافته است، ولی ادامهٔ جنگ و ناامنی‌ها در کشور، تاثیر ناگوار بر معیشت، تجارت و کاروبار داشته است.

در این تحلیل بر وضعیت اقتصادی افغانستان پس از تشکیل حکومت وحدت ملی پرداخته شده و روی مسایل چون رشد اقتصادی، ارزش پول افغانی، واردات و صادرات و نیز وضعیت فقر و بی‌کاری بحث صورت گرفته است.

رشد اقتصادی

رشد اقتصادی افغانستان از سال ۲۰۰۱م تا سال ۲۰۱۲م به گونهٔ اوسط ۹ درصد بود. در طول این مدت، اقتصاد افغانستان بیشترین رشد را در سال ۲۰۰۹م داشته است. در این سال میزان رشد اقتصادی کشور ۲۱ درصد بود. اما پس از سال ۲۰۰۹ تا سال ۲۰۱۶ رشد اقتصادی افغانستان در وضعیت خوبی قرار نداشت. در سال ۲۰۱۰م ۸.۴ درصد، در ۲۰۱۱م ٦.۱ درصد، در ۲۰۱۲م ۱۴.۴ درصد، در سال ۲۰۱۳م ۱.۹ درصد، در ۲۰۱۴م ۲ درصد، در سال ۲۰۱۵م ۱.۵ درصد و در سال ۲۰۱۶م این رقم به ۲.۲ در صد رسید .

وضعیت نسبتا خوب امنیتی و سیاسی افغانستان در سال‌های قبل از همین سال بود. از سوی دیگر، در سال‌های قبل از این سال موضوع خروج نظامیان خارجی از کشور نیز مطرح نبود، ولی پس از ۲۰۰۹م – به استثنای سال ۲۰۱۲ که رشد اقتصادی نسبتا خوب (۱۴.۴ درصد) بود و دلیل عمدهٔ آن افزایش محصولات زراعتی کشور بود– تا اکنون رشد اقتصادی کشور روبه کاهش بوده که عوامل آنرا می‌توان چنین برشمرد:

• در سال ۲۰۰۹م ایالات متحده برنامهٔ خروج نیروهای خود از افغانستان را اعلام کرد که باعث ایجاد بی‌باوری‌ها در تجارت و سرمایه‌گذاری گردید.

• پس از سال ۲۰۰۹م وضعیت امنیتی افغانستان روز به روز وخیم‌تر گردید و دامنهٔ جنگ به مناطق نسبتاً امن‌تر نیز گسترش یافت.

• در سال ۲۰۱۳م، به دلیل امضاء نشدن پیمان امنیتی با امریکا اختلافات در کشور بیشتر شد. کشور با بی‌ثباتی سیاسی و امنیتی روبرو شد. میزان سرمایه‌گذاری کاهش یافت، سرمایه‌گذاران از وضعیت آیندهٔ کشور نگران بودند و به همین دلیل رشد اقتصادی در این سال ۱.۹ درصد شد.

• در سال ۲۰۱۴م رشد اقتصادی ۲ درصد بود. در این سال نیز عوامل عمدهٔ پایین آمدن میزان رشد اقتصادی، افزایش بی‌ثباتی امنیتی و سیاسی، تاخیر در تشکیل حکومت جدید و نیز تا اندازه‌ی خروج نیروهای خارجی بود که کاهش مصارف آن‌ها در کشور، بر وضعیت اقتصادی نیز تاثیر کرد.

• در سال ۲۰۱۵م نیز، وضعیت امنیتی کشور، اختلافات داخلی حکومت و نیز برگشت مهاجرین افغان از کشورهای همسایه باعث پایین آمدن رشد اقتصادی به ۱.۵ درصد شد.

• در سال ۲۰۱٦م، با آنکه وضعیت امنیتی و سیاسی کشور بیش از پیش نگران کننده بود، اما با اعلام کمک‌های بین‌المللی در کنفرانس بروکسل و نیز نشست وارسا، رشد اقتصادی افغانستان به ۲.۲ درصد افزایش

اندکی داشت.

بانک جهانی در گزارش خود پیش‌بینی کرده است که رشد اقتصادی افغانستان در سال ۲۰۱۷م به ۲.٦ درصد افزایش خواهد یافت و به تدریج به ۳.٦ درصد تا سال ۲۰۲۰م خواهد رسید. اما در این زمینه ثبات سیاسی و امنیتی در افغانستان مهم است.

ارزش پول افغانی

قبل از روی‌کار آمدن حکومت وحدت ملی در زمان مبارزات انتخابات ریاست جمهوری، ارزش افغانی در مقابل یک دالر امریکایی ماهانه به گونهٔ اوسط ۵۷.۲۲ افغانی بود، اما بعد از تشکیل حکومت وحدت ملی تا آخر ۲۰۱۴م ارزش افغانی در مقابل یک دالر امریکایی ماهانه به گونهٔ اوسط به ۵۸.۱۸ درصد رسید. در اوایل سال ۲۰۱۵م دوباره ارزش افغانی در مقابل دالر خوب شد، چنانچه در ماه جنوری این سال ارزش پول افغانی در مقابل یک دالر ۵۷.۷٦ افغانی و در ماه فبروری ۵۷.۴ افغانی بود.

از دو ماه نخست سال ۲۰۱۵م به این‌سو، پول افغانی دوباره در مقابل دالر ارزش خود را به تدریج از دست داد. در اواخر همین سال ارزش یک دالر امریکایی در مقابل افغانی به ٦۷.۲۵ افغانی رسید. این وضعیت در سال ۲۰۱٦ نیز ادامه داشت و اکنون -که در نیمه‌ی دوم سال ۲۰۱۷م قرار داریم- ارزش یک دالر امریکایی در مقابل افغانی به ٦۸.۵۰ افغانی رسیده است.

در پایین آمدن ارزش پول افغانی، چند عامل زیر نقش دارد:

- بلند رفتن ارزش دالر در بازارهای جهانی؛
- شرایط خراب امنیتی، سیاسی و اقتصادی در کشور؛
- ارزش مصنوعی پول افغانی؛
- کاهش تقاضای پول افغانی در مارکیت.

میزان واردات و صادرات

نظر به ارقام ادارهٔ مرکزی احصائیه، صادرات اموال ثبت شدهٔ رسمی در سال ۱۳۹۵ هـ ش، در حدود ۵۹٦.۵ میلیون دالر بود. این در حالی است که میزان صادرات در سال ۱۳۹۴ هـ ش ۵۷۱.۴ میلیون دالر بود. در تازه‌ترین ارقام این اداره می‌بینیم که در ربع اول سال ۱۳۹٦ هـ ش مجموع صادرات افغانستان ۱۲۴.۱ میلیون دالر بود. بخش بزرگ این صادرات را قالین و میوه‌های خشک و تازه افغانستان تشکیل می‌دهد.

واردات اموال ثبت شدهٔ رسمی در سال ۱۳۹۵ به ٦۵۳۴.۱ میلیون دالر می‌رسد و این رقم در مقایسه به سال ۱۳۹۴ -که ۷۷۲۲.۸ میلیون دالر بود- به میزان ۱۵.۴ درصد کاهش یافته است. نظر به ارقام ادارهٔ مرکزی احصائیه، در ربع اول سال ۱۳۹٦ هـ ش، مجموع واردات ۲۰۸۹.۹ میلیون دالر بود. علاوه بر این، در تولید مواد نفتی، ماشین آلات، تجهیزات و وسایط ترانسپورتی، فلزات و محصولات فلزی، گندم و آرد گندم در مقایسه به سال ۱۳۹۴ به اندازهٔ ۱۵.۴ درصد کاهش دیده می‌شود. بنابراین، مجموع دوران تجارت در سال ۱۳۹۵ به ۷۱۳۱ میلیون دالر رسیده که ۱۹.٦ درصد آن را واردات و ۸.۴ درصد آن را صادرات تشکیل می‌دهد.

در کنار این بلانس تجارت در سال‌های ۱۳۸۷-۱۳۹۵ هـ ش کسر داشته است، چنانچه از ۲۴۷۵ میلیون دالر امریکایی در سال ۱۳۸۷ هـ ش به ۵۹۳۸ میلیون دالر امریکایی در سال ۱۳۹۵ هـ ش رسیده است.

فقر و بی‌کاری

در سال‌های ۲۰۰۷ و ۲۰۰۸ میلادی ۳٦.۳ درصد نفوس افغانستان زیر خط فقر زنده‌گی می‌کردند. اما در سال‌های ۲۰۱۱ و ۲۰۱۲م نظر به گزارش بانک جهانی، این فیصدی به ۳۵.۸ درصد کاهش یافت که کاهش چشم‌گیری شمرده نمی‌شود. ولی در گزارش تازهٔ بانک جهانی و دولت افغانستان که از سال‌های ۲۰۱۳ و ۲۰۱۴ میلادی تهیه گردیده، این وضعیت دوباره روبه خرابی نهاده و فیصدی فقر در این سال‌ها از ۳۵.۸ درصد دوباره به ۳۹.۱ درصد افزایش یافته است.

گزارش مشترک بانک جهانی و دولت افغانستان، دلیل افزایش میزان فقر در افغانستان را، کاهش کمک‌های بین‌المللی، بحران بی‌کاری، بحران داخلی و گسترش جنگ در کشور عنوان کرده است. این در حالی است که بعد از سال ۲۰۱۴م همه‌ساله در مناطق مختلف کشور جنگ روبه شدت است، بی‌جاشده‌گان داخلی به گونهٔ بی‌پیشینه افزایش یافته است، صدها هزار مهاجر افغان از کشورهای دیگر بخصوص پاکستان و ایران به کشور خود برگشته اند و ده‌ها هزار جوان افغان نیز به دلیل میزان بلند بی‌کاری در کشور مجبور به ترک خاک خود شده‌اند. به همین دلیل -باوجود نبود ارقام دقیق فقر در حال حاضر- به نظر می‌رسد که این معضل نسبت به سال‌های ۲۰۱۳ و ۲۰۱۴ اکنون بیشتر شده است.

در کنار این، در سال ۲۰۱۴ میلادی وزارت کار، امور اجتماعی، شهداء و معلولین افغانستان اعلام کرد که از جمله ۱۰ میلیون افراد واجد شرایط کار در افغانستان، حدود ۸۰۰ هزار آن در بی‌کاری مطلق به سر می‌برند. ولی آمار بانک جهانی نشان می‌دهد که در سال‌های ۲۰۱۳ و ۲۰۱۴ میلادی نزدیک به دو میلیون نفر در افغانستان بی‌کار بودند که بیشتر آنها را جوانان تشکیل می‌دادند.

در این حال، وزارت اقتصاد افغانستان اعلام کرده است که وضعیت فقر -که ارتباط مستقیم با بی‌کاری دارد- در سال‌های پس از ۲۰۱۴م رو به بهبود است و در سال‌های ۲۰۱۵ و ۲۰۱٦ با رشد اقتصادی کشور، میزان فقر و بی‌کاری نیز رو به کاهش است. ولی بانک جهانی در گزارش خود می¬نگارد که سالانه ۴۰۰ هزار نفر به نیروی کار در افغانستان افزوده می‌شود و از سوی دیگر دیده می‌شود که از سال ۲۰۱۴م جنگ در کشور روبه گسترش است و اکنون براساس گزارش اخیر سیگار، ۴۰ درصد خاک افغانستان تحت کنترول مخالفین مسلح دولت است و در کنار آن رکود اقتصادی در کشور نیز نگرانی از افزایش بی‌کاری را بیشتر کرده است.

د برما تراژيدي

او د روهينگيايي مسلمانانو وضعيت ته کتنه

له تېرو دوو اوونيو راهيسې د ميانمار په جمهوري اتحاديه يا برما کې د عامه مسلمانانو پرضد د بودايانو ظلمونه روان دي. د همدغه حالت له کبله ده، چې په تېرو دوو اوونيو کې له ۱۲۰ زره ډېر روهينگيايي مسلمانان بنگله ديش ته کډه شوي دي.

د راپورونو له مخې، د برما په لوېديځ راخين «Rakhine» ولايت کې د دولتي ځواکونو او د اراکن روهينگيا د خپلواکۍ پوځ، چې يوه روهينگيايي اسلامپاله وسله واله ډله ده تر منځ جګړې ونښتې، او په برما کې د ملګرو ملتونو د راپورتاژ د معلوماتو له مخې تر اوسه په دغو نښتو کې تقريباً ۱۴ يا ۱۵ برمايي سرتيري وژل شوي. په بل اړخ کې د ميانمار حکومت په وينا تر اوسه يې د روهينگيا مسلمانانو ۳۷۰ تنه جنګيالي وژلي. خو په مجموع کې، په برما کې د ملګرو ملتونو د راپورتاژ په وينا د مسلمانانو او ميانماري بودايانو ترمنځ په روان اخ و ډب کې تقريباً له زرو زيات مسلمانان وژل شوي دي.

د ميانمار روانه تراژيدي په اسلامي نړۍ کې د مسلمانانو د يوې اساسي قضيې په توګه مطرح شوه. له ترکيې نيولې تر اندونيزيا، مالېزيا، بنګله‌ديش، پاکستان، افغانستان او نورو وغندل شوه. دغه راز د نړيوالو ادارو لکه د بشري حقونو څار، ملګري ملتونه او نورو له‌خوا هم روان وضعيت وغندل شو.

دا چې په برما کې ريښتيا څه تېرېږي، د روهينگيايي مسلمانانو او بودايانو ترمنځ تاوتريخوالی له کله روان دی، او د روانې شخړې عوامل څه دي؟ دا او دې ته ورته موضوعات مو د ستراتيژيکو او سيمه‌ييزو څېړنو مرکز د تحليل هفتې په دغه تحليل کې شنلي دي.

د ميانمار پرون او نن

ميانمار يو اسيايي هېواد او د اسيان سازمان غړی دی، چې په لويديځ کې له هندوستان او بنګله ديش، په ختيځ کې له تايلينډ او لاوس او په شمال کې له چين سره پوله لري. دغه راز په جنوب کې له بحر سره نښلول شوی دی.

د ميانمار د ۲۰۱۴ کال د دولتي نفوس‌شمېرنې له مخې د دغه هېواد نفوس ۵۱ ميليونه دی، چې ډېری پکې د بامر (۶۸سلنه) قوميت جوړوي او په تدريج شان (۹سلنه)، کاربن (۷سلنه)، راخاين (۴سلنه)، مون (۲سلنه) او نور متفرقه لس سلنه جوړوي.

په مذهبي توګه د هېواد ډېری او اکثريت (۸۷.۹سلنه) د تهېراوادا بودايي دين پلويان دي. دغه راز د عيسويانو شمېره پکې ۶.۲ سلنه او د مسلمانانو شمېره پکې ۴.۳ سلنه ده.

د ميانمار هېواد په تاريخي توګه خپل ځانګړی حيثيت تر ډېره ساتلی و؛ خو له ۱۸۲۴ کال څخه تر ۱۸۸۵ کال پورې يې له انګريزانو سره د درېيو جګړو وروسته خپل استقلال بايلود او د انګليسي استعمار برخه شو. انګريزانو بشپړ ميانمار يا برما د ۱۸۸۶ کال د جنورۍ پر لومړۍ نېټې ونيوه او دا يې د انګليسي هند برخه کړ. خو د ۱۹۳۷ کال د اپريل په لومړۍ نېټې برما د انګليس د يوې جلا مستعمرې په توګه اعلان شو، چې خپل حکومت يې هم درلود.

د برصغير له لويې وچې څخه د انګريزانو له وتلو وروسته، ميانمار هم د ۱۹۴۸ کال د جنورۍ پر ۴مه نېټه خپل استقلال ترلاسه کړ. د اوسني برما جغرافيه هم د انګريزانو د پاليسيو له کبله ده.

که څه هم په پيل کې په ميانمار کې د يو ډيموکراتيک حکومت بنسټ کېښودل شو؛ خو د ۱۹۶۲ کال څخه تر ۲۰۱۱ کال پورې ميانمار تر ډېره د نظاميانو له‌خوا اداره کېده.

په میانمار کې د مسلمانانو وضعیت

په برما کې د مسلمانانو پر وړاندې روانه تراژیدي کومه نوې خبره نه ده، بلکې د دې ریښې تر څو لسیزو پورې غځېږي. په برما کې اوسیدونکي مسلمانان له ډېره وخته راهیسې دلته اوسېږي؛ خو د میانمار حکومت بیا دوی پردي او کله هم بنګالیان ګڼي.

کله چې میانمار له انګلستان څخه ازادي واخیسته، نو په دغه هېواد کې د تابعیت قانون جوړ شو او له مخې یې څرګنده شوه، چې څوک تابعیت ترلاسه کولای شي. خو په دغه قانون کې د روهینګیا مسلمانان شامل نه وو. په میانمار کې د ۱۹۶۲ کال له پوځي کودتا وروسته، د روهینګیا مسلمانانو ته د دغه هېواد د حکومت له‌خوا د بهرنیانو تذکرې پاڼې ورکړل شوې. دغه چلند د روهینګیایي مسلمانانو پر اقتصاد او زده کړو ژوره اغېزه وکړه.

په ۱۹۸۲ کال کې په میانمار کې د تابعیت نوی قانون جوړ شو او له مخې یې په رسمي توګه روهینګیایي مسلمانان بې دولته اعلان شول؛ ان که روهینګیایي مسلمانان وغواړي، چې طبیعي تابعیت ترلاسه کړي، نو دوی باید دوه شرطونه پوره کړي: لومړی؛ داسې ثبوت وړاندې کړي، چې د دوی کورنیو په میانمار کې له ۱۹۴۸ کال وړاندې مېشت وو او دویم له ملي ژبو څخه په یوه کې په روانه خبرې اترې دي. خو روهینګیایي مسلمانان دا شرطونه نشي پوره کولای او له کبله یې دوی د کار، زده‌کړو، سفر، روغتیا او د نورو لومړنیو حقونو څخه بې برخې کېږي.

د میانمار پوځ، له ۱۹۶۲ م کال څخه تر دې دمه پر روهینګیایي مسلمانانو تقریباً ۱۹ ځله پوځي عملیات ترسره کړي، په دغو عملیاتو کې د روهینګیا له خلکو سره نا انساني چلند کېږي، خلک قتل عام کېږي او دردونکې شکنجې ورکول کېږي.همدا لامل دی، چې له ۱۹۷۰مې لسیزې راهیسې تقریباً یو میلیون روهینګیایي مسلمانان په میانمار کې د بد وضعیت له کبله کډوالۍ ته اړ شوي؛ له دوی څخه ۶.۵۲ لکه په بنګله دیش، ۳.۵ لکه په پاکستان، ۲ لکه په سعودي، یونیم لک په مالیزیا، څلویښت زره په هند، لس زره په عربي متحده اماراتو، ۵ زره په تهای لینډ او زر په اندونیزیا کې کډوال دي.

په میانمار کې د روهینګیایي مسلمانانو بد ناورین ملګرو ملتونو او د انساني حقونو څار سازمانونو هم درک کړې. همدا لامل دی، چې په ۲۰۱۶ کال کې د ملګرو ملتونو چارواکي وویل: د روهینګیایي مسلمانانو توکم ورکول کېږي. د انساني حقونو څار سازمان له مخې هم د میانمار حکومت د روهینګیایي مسلمانانو د ورکولو په کمپاین کې بوخت دی.

په میانمار کې د مسلمانانو راتلونکی

په میانمار کې د مسلمانانو تېر وضعیت او روان زمکنې حقایقو ته په کتلو سره ویلای شو، چې د روهینګیایي مسلمانانو راتلونکی مظلوم او تت برېښي. ځکه:

لومړی؛ دوی په میانمار کې تابعیت نه لري.

دویم؛ په ګاونډیو او نورو هېوادونو کې د کډوالۍ او د تابعیت د نه شتون له کبله د روهینګیا مسلمانان بېرته خپل هېواد ته نشي ګرځېدلای؛ ځکه د میانمار د پالیسیو له مخې دوی بې دولته اعلان شوي. همدا لامل دی، چې یو شمېر هېوادونه د روهینګیا مسلمانان له دې وېرې، چې دوی بې دولته دي او د دغو کډوالو د بېرته ستنېدلو پروګرام بیخي نامعلوم وي، د کډوالو په توګه نه مني. د وروستیو دوو اوونیو د تاوتریخوالي له کبله تقریباً له ۱۲۰ زره زیات روهینګیایي مسلمانان بنګله دیش ته کډوال شوي، او د ملګرو ملتونو د اټکلي ارقامو له مخې شونې ده، چې دا کچه درېیو لکو تنو ته ورسېږي. دغه راز د میانمار هېواد له بنګله دیش سره په خپله پوله د ماین خنډولو پروسه پیل کړې. که چېرې دا خبر ریښتیا وي، نو دا به په راتلونکي کې میانمار ته د مسلمانانو بېرته ستنیدل او له میانمار څخه د وتلو پروسه اغېزمنه کړي.

درېیم؛ د میانمار له هېواد او حکومت څخه د یو شمېر نړیوالو ځواکونو په تېره بیا د چین، روسیې، او د ځینو لویدیځو هېوادونو ملاتړ. د بېلګې په توګه، د روان کال د مارچ په میاشت کې د ملګرو ملتونو امنیت شورا کې د میانمار حکومت پرضد یوه بیانیه راغله ، چې د روسیې او چین له‌خوا ویټو شوه.

یوازینی څېز چې په میانمار کې د مسلمانانو وضعیت ته بدلون ورکولای شي هغه د روهینګیا مسلمانانو ته د تابعیت ورکړه او د دوی د انساني حقونو خوندیتوب دی؛ خو دا بیا د لاندې لارو له لارې ممکنه ده:

لومړی، د نړیوالو ټولنو، سازمانونو، او مطبوعاتو له‌خوا دا قضیه نړیواله کول.

دویم، د میانمار پر هېواد د بهرني فشارونو له لارې دا موضوع تعقیبول، په تېره بیا د هغو هېوادونو له‌خوا چې میانمار پرې تکیه دی او یا هم په نړۍ کې د انساني حقونو داعیه پرمخ وړي.

habibi@eslahonline.net

گلگرګهای ادب

نیم ژوند

لـه نیمـو ملګـرو سره ملګرتیـا مـه کـړه، د نیمو اتلانـو په اړه څه مـه لوله، نیـم ژونـد مـه کـوه، نیم مه مړ کـېـړه، نیم حل مـه غوره کـوه، د حقیقت پـه نیمـه کـې مـه ودریـړه، نیم خـوب مه وینه، پـه نیمه هېلـه زړه مه تړه، چـې چـوپ وې تـر پایـه چـوپ اوسـه، او چـې خـبرې کـوي تـر پایـه یې کـوه، دخـبرو لپـاره مـه چوپ کـېـړه، او د چوپتیـا لپاره خـبرې مه کوه.

چـې خـوښ وې خوښـي دې بیـان کـړه، نیمـه خوښـی بـه نـه جـوړوې، چـې ناخـوښ وې ناخوښـي دې ښکاره کـړه؛ ځکـه نیمـه ناخوښـي قبولیـت نـه لـري، نیـم هغـه ژونـد دی چـې تـا نـه دی کـړی، او هغـه داسـې خـبره ده چـې تـا نـده ویلـې، او هغـه داسـې موسکا ده چـې د راتلونکـي لپـاره دې سـاتلې، داسـې مینـه ده چـې تـه ورته رسـیدلی نه یـې، داسـې دوسـتي ده چـې تـه یـې نـه پیژنې، نیـم هغه څـه دي چې تـا لـه ډېـرو نـږدې خلکـو نـا اشـنا کوي.

نیـم هغـه چـې ته ورته ورسـېږې یا ونه رسـېږې، تـه یې وکړې یـا یې ونه کـړې، تـه پنـاه یـې خـو حـاضر یـې، نیـم هغه تـه یې، کلـه چې تـه یې؛ ځکـه تـه نـه پوهـېږې چـې ته څـوک یـې؟ نیم هغـه چې تـه ونـه پېژنې چـې تـه څـوک یـې؟ او څـوک چـې تـه خوښـوې هغـه سـتا بـل نیـم نـه دی، هغـه تـه یـې پـه بـل ځـای کـې پـه یو وخـت کـې.

نیـم څښـاک چېـرې هـم سـتا تنـده نه ماتـوي، نیم خـوراک چېـرې هم سـتا لـوړه نـه مـړوي، نیمه لار دې چېـرې هم چیرته نشي رسـولی، نیم نظـر چېـرې هـم څـه پایله نـه درکـوي، نیم هغـه سـتا د ناتوانـی لحظه ده او تـه بـه ناتوانـه وې؛ ځکـه تـه نیـم انسـان نه یې.

تـه انسـان یـې، پیـدا شـوې چې پـوره ژونـد وکړې، نـه د دې لپـاره چې تـه نیم ژونـد ولرې.

لیکنه: [جبران خلیل جبران] (ژباړه: محمد آمان رسولي).

په پخواني روم کې د انسان حیثیت!

پـه روم کـې بـه چـې دکـوم سړی ماشـوم پیـدا شـو مکلـف نـه ؤ چـې د خپـل فامیـل غـړی یي وګڼی. ماشـوم (هلـک یا نجلی) دعـام محضر په مـخ کـې به دسـړي پښـو کـې غورځـول کیـده او ژړل بـه یې کـه چیری بـه پـلار پورتـه کړه، معنـی یی دا وه چـې قبول یـي ده او د کورنی غړې یـې وګرځیـده، خـو دا ډیـره بـده خـبره وه چـې پـلار بـه خپل نـوی پیدا شـوی ماشـوم واخیست.

دمـور لپـاره دا حـق هـم نـه ؤ حاصـل چـې د ماشـوم مـخ وګـوري، ترڅو پـورې چـې پـلار قبـول کـړی نـه وي. کـه چېـرې بـه یـې پـلار ترینه مخ واړولـو، معنـی یـې دا وه چـې هغـه یـې د اولاد پـه توګه نـه دی منلی او چـې پـلار بـه د اولاد څخـه منکر شـو، نو ټولـو خلکو به د خوشـحالی او مبارکـی پـه شـکل لـوړ لوړ غږونـه پورته کـول، افریـن او شـاباس به یې ورتـه ویـل، بیـا بـه یـې هغـه ماشـوم خپـل معبد تـه یـوړل او هلتـه به پـه ځانګـړو تاقچـو کـې ایښـودل کیـده، نـو بیـا بـه چـې چا واخیسـت ښـه ترښـه او کنـه نـو پـه همغـه تاقچو کـې بـه د ګرمي، یخنـی او یـا دژړا له وجـې مـړ کیده.

ترنجلـی هلـک امتیـاز درلـود، ځکـه چې هلـک به نـورو خلکو اخیسـته خـو نجلـی بـه ډیـر کلـه پـه ژړا ژړا په معبـد کـې مړه شـوه، خـو د نجلی مـور دا حـق نـه درلـود چـې د خپلـی لور مـخ وګوري.

د کورنـی مـشر د خپلـې ښځې، لورګانو او زامنو رب بلـل کیده، د دوی د مـال او ځـان تـصرف د مـشر پـه لاس کـې ؤ، کـه چاتـه به یـې د ځان سـوزولو حکـم کاوه سرغړونـه یي نشـوای کولـه. دهغوی خرڅـول، چاته تحفـه کـې ورکـول یـوه عـادي او معمـولي خـبره وه، د فامیـل د مـشر سـلطه د مـرګ تـر ورځـې محفوظه وه.

آیا می‌خواهید نورانی شوید؟

از بریده اسلمی (رضی الله عنه) روایت است که نبی اکرم (صلی الله علیه و سلم) فرمودند : «آنانی را که در تاریکی شب به سوی مساجد پیاده حرکت می‌کنند به نوری کامل در روز قیامت بشارت بده» [روایت ابوداوود وترمذی]

چلوونکی: عبدالرزاق حبیبي

معلومات

به آنهایی که در دعوت احساساتی می‌شوند

به هر پیمانه‌ی که میزان بی‌تفاوتی و عمل‌های احساساتی از سوی منتسبان به دین و دعوت بیش‌تر افزایش یابد، به همان پیمانه، بستر برای سربازگیری و تلقین و تجهیز خرافه پردازان و یاوه گویان نیز، هموار تر می‌گردد. انسان‌های اصلاح‌گر، جز نیکی بذر نمی‌کنند و به جز حکمت، اعتدال، نرم خویی و حلم و اخلاق، روشی نمی گزینند.

خطاب به داعیه داران دعوت و ایمان داری می گویم، که ما در کشوری بحران زده از لحاظ فکری و فزیکی، بار رسالت یک نسل سرگردان را بدوش می کشیم. مخاطبان ما، آسیب پذیر ترین نسلی‌ست که با گذشت هر روز، مورد تهاجم فکری و فرهنگی قرار می‌گیرند، و از هر روزنه و مجرایی دستان نامقدس و مجهولی برای به انحراف کشاندن این نسل دراز می‌شود، تا سربازی ازنسل هم قطار من، برای تحقق آرمان‌های ناپاک شان، تهیه بینند.

بلی سخت است! با شما موافقم، درسرزمینی که آزادگی و آدمیت، بابردگی و ددمنشی، حیثیت و جوان‌مردی، با هرزگی و آبرو ریزی، دانش و فهم، با مسخره‌گی و لجاجت، اصالت گرایی ودین مداری با ریا و خود نمایی، عدالت و رفاه، باظلم و زور و ایمان و شجاعت، با سجده به پیش‌گاه هیولای نفس و کفر، معاوضه گردد، دیگر جولان‌گاه برای انسانیت و خرد ورزی، خداباوری و حقیقت گرایی، تنگ ترشده و مفاهیم بلند و بالای آن نیز، وارونه تعبیر می‌شود.

بلی! همین است تصویر واقعی سرزمین من. وبرای همین است که هر روز سوگ‌مندانه انتظار مرگ را می‌کشیم و دستان واکنش گر مان در زنجیر بی‌اعتمادی بسته است؛ اما نه! با این نمی‌شود از زیر بار این رسالت عظیم کنار رفت و با این جمله که «من هرچه کردم نشد و خدا هدایت شان کند»، مسؤولیت ادا نمی‌شود، مبارزه و دعوت قربانی می‌خواهد و نخستین قربانی آن هم باید غرور و ریایی باشد که دست و پای دعوت‌گر را بسته است . (عبدالوهاب هائد).

با (۷) اقدام ساده صحتمند زنده‌گی کنید!

یک داکتر کانادایی اعلام کرده است که بشر می تواند با اقداماتی ساده و بهداشتی، از بسیاری از امراض همچون سکته و حتی سرطان در امان باشد.

این داکتر پژوهشگر که «سلاید یانسی» نام دارد ۷ اقدام را پیشنهاد می‌کند و می‌گوید: اگر عمر طولانی توام با تندرستی می‌خواهید این اقدامات و رفتارها را در زنده‌گی روزمره‌ی خود پیاده کنید.

اقداماتی که داکتر کانادایی پیشنهاد می‌کند،عبارتند از: حفظ بدن خود در وزن بهداشتی و متعادل، پرهیز از استعمال دخانیات، کنترل کلسترول خون، کنترل فشار خون، کنترل قند خون، خوردن غذای صحی و بالاخره داشتن تحرک و ورزش است.

به اعتقاد «سلاید یانسی» داشتن بدنی با وزن مناسب و دوری از سیگار و امثال آن و رعایت میزان مناسب کلسترول خون سه عامل مهم پیشگیری از بیماري‌های قلبی است.

او می‌افزاید: در مورد صدی نود مردم، این پرهیزها و رعایت ها جواب می دهند و ۹۰ سال تا یک قرن عمر را برایشان به ارمغان می آورد.

«سلاید یانسی» می‌گوید: می توان شادابی و نشاط را تا سالهای واپسین عمر ادامه داد.

گفتنی است فقط در بریتانیا نزدیک به ۲ میلیون و ۷۰۰ هزار نفر از بیماري‌های قلب و عروق رنج می‌برند. علت مرگ یک پنجم از مردان و یک هفتم از زنان بریتانیا همین بیماریها هستند. به عبارت دیگر روزانه ۲۵۰ نفر در این کشور به دلیل بیماری قلبی جان می بازند.

فشار خون نیز از عوامل مهم مرگ و میر است. به این بیماری قاتل خاموش می گویند. زیرا علایم ظاهری محسوسی را از خود نشان نمی دهد.

د قتل گناه

رسول الله قال صلی الله علیه وسلم :«زَوَالُ الدُّنْيَا أَهْوَنُ عَلَى اللَّهِ مِنْ قَتْلِ رَجُلٍ مُسْلِمٍ » (رواه الترمذي).

ژباړه: د دنیا زوال الله تعالی ته آسان دی، له دې چې یو مسلمان ووژل شي.

خط فاصل
میان ترور و مقاومت

ترجمه: امین الله حقانی

برخی افراد، از مفهوم واژه‌های ترور و مقاومت برداشت غلط می‌کنند، این امر سبب می‌شود تا این دو اصطلاح را به‌گونه‌ی مورد بحث و نگارش قرار دهیم که تفاوت میان آن‌ها را به‌خوبی آشکار سازد، چون بعضی دولت‌ها، پلان‌ها و طرح‌های شان را علیه تروریزم قسمی ترسیم می‌کنند، که مفهوم واژه مقاومت را به چالش می‌کشاند تا جایی که این پنداشت نادرست عده‌ای را به تهمت و گزافه گویی بر مقاومت مشروع فلسطین در برابر اشغال مستمر صهیونست‌ها، وا داشته است، خلط مفاهیم واژه‌های متذکره، در واقع خدمتی است برای اشغال گران.

به همین ملحوظ، توضیح فرق میان ارهاب ممنوع و مقاومت مشروع از نیازمندی‌ها و وجایب زمان محسوب می‌گردد.

در آغاز، به دو سبب استعمال اصطلاح «ترور» را ممنوع قرار می‌دهیم:

اول: واژه‌ی «ارهاب» در قرآن کریم زمانی که به مسلمان‌ها نسبت گردد، مفهوم مثبت دارد نه منفی، زیرا معنای آن آمادگی کامل برای دفع تهاجم کسانی است که بالای اسلام و مسلمان‌ها می‌تازند و اشاره بر این است که استفاده از قوت و نیرو، جنبه‌ی دفاعی داشته و رسیدن به هدف مشروع را توجیه می‌کند؛ چنانچه در قرآن کریم آمده است: « وأعدوا لهم مااستطعتم من قوة ومن رباط الخيل ترهبون به عدو الله و عدُوَّكم و آخرين من دونهم لا تعلمونهم الله يعلمهم» { انفال/ ٦٠} یعنی: با هر قدر نیرو و توانی که دارید، خود را آماده سازید تا به وسیله‌ی آن دشمن خدا و دشمن خود تان را بترسانید و همچنان کسانی بغیر از آنان را که شما آنان را نمی‌شناسید و فقط خدا آنان را می شناسد.

اما این واژه اگر به غیر مسلمان‌ها نسبت گردد، معنای منفی دارد چنانچه خداوند در حکایت از ساحران فرعون می‌گوید: « سحروا أعين الناس واسترهبوهم و جاءوا بسحر عظيم» {اعراف/ ١١٦} آنان، چشمان مردم را جادو کردند و آنان را به وحشت انداخته و سحر بزرگی را بر پا ساختند.

دوم: تا این‌که از مطلق کلمه‌ی ترور و ارهاب استفاده‌ی سوء نشود و بی محابا آن را بر هرچیز محتمل و غیر محتمل اطلاق نکنند و نیز کسی که معنای سلبی آن را بر علیه افراد متهم به ترور، اراده می‌کند، باید مسئولیت‌اش را به عهده بگیرد و اگر چنین نشود، کم از کم استعمال کننده‌ی آن را مستحق حد قذف بدانیم در صورتی‌که کار به جاسوسی و خیانت نکشیده باشد.

من بر وثیقه‌ی علمی ارزش‌مندی دست یافته ام، که در آن موضوع کنونی، به گونه‌ی اساسی و قناعت بخش، مورد بحث و بررسی قرار گرفته است و در این جا به نشر آن اکتفا می‌کنم، این وثیقه، رای و نظر مجموعه‌ی بزرگی متفکران نخبه از ١٤ کشور عربی و اسلامی را به نمایش می گزارد که تعداد شان به ٩٦ نفر می رسد؛ بنیاد این پروژه‌ی علمی انگیزه‌ای بود، که طرح آن توسط مرکز مطالعات شرق اوسط در اردن بر جمعی از اندیش‌مندان پیشکش گردید و آنان سرانجام به‌تاریخ: ٥ دسمبر سال ٢٠٠١ پس از حادثه‌ی ١١ سبتمبر آن سال، در نیویارک و واشنگتن، مسوده آن را وضع نموده واخیراً این سند در ماه می سال ٢٠٠٣ به مرحله‌ی نشر و اجرا رسید.

متن وثیقه

مقدمه

به منظور ارایه‌ی مفهوم صحیح اسلامی و عربی واژه‌ی ارهاب و جدا کردن آن از معنای مقاومت مشروع و شریک ساختن فرهنگیان امت جهت تشخیص و پاک سازی مفهوم جهانی ترور ونیز به علت حرص و علاقه‌ی ما در راستای حفظ روابط تمدنی و فرهنگی میان ملت‌ها.

غرض التزام به مبادی والای دینی و اخلاقی ما که ارزش‌های تمدنی و تاریخی ما را تمثیل می‌کند و به حمایت و حفظ حقوق بشر تاکید می ورزد و اصول قوانین جهانی از آن گرفته شده است.

تاکید بر این که ملت‌ها حق مقاومت و ایستادن در برابر تجاوز و اشغال بیگانه را با وسایل مختلف دارند تا بتوانند از این طریق به آزادی ملی، تعیین سرنوشت و نیل استقلال، دست یابند و طبعاً این کار، مبارزه‌ی مسلحانه را در پی خواهد داشت.

در تبانی و موافقت با منشور و قانون دادگاه جرایم جهانی که در برج جولای سال ٢٠٠٢ تصویب گردید. این منشور، تمام دولت‌ها را ملزم می‌سازد تا به منظور حفظ آرامش منطقوی و استقلال سیاسی دولت‌ها، از استعمال زور و تهدیدات امنیتی که با اهداف و قوانین سازمان ملل منافات داشته باشد، جلوگیری نمایند. با تأسی از موارد یاد شده ما این وثیقه را آماده نمودیم تا فرق اساسی میان ترور را از یک طرف و مقاومت و مبارزه‌ی مسلحانه را از طرف دیگر واضح سازیم، تا پروسه‌ی استفاده جویی از واژه‌ی ارهاب به منظور متهم سازی، نقض حقوق بشر، اعمال زور و مداخله در امور داخلی دولت‌ها پایان یابد.

مفهوم واقعی ترور

ترور، یعنی استفاده‌ی غیر مشروع از نیرو وقوت یا تهدید و هشدار جهت استعمال زور با ابزار نامشروع، که عمدتاً ترس و رعب را درمیان مردم پراگنده کند و یا زندگی انسان‌های بی‌گناه را به خطر مواجه سازد، فرقی ندارد که این کار از طرف یک دولت، گروه و یا یک فرد برای بدست آوردن اهداف نامشروع صورت گیرد؛ با این تعریف، ترور ازحالاتی که عده‌ای از انسان‌ها مجبور می‌شوند به نیت مقاومت مشروع به سلاح دست بزنند، کاملاً جدا می‌گردد.

با درنظرداشت این تعریف، ترور تمام قواعد و اساسات سلوک انسانی را زیر پا می‌کند و با شرایع آسمانی و قوانین وضعی بشری در تضاد است زیرا نتیجه و ثمره‌ی ترور، تجاوز بر حقوق مسلم بشریت است.

معلوم است که انتشار فرهنگ ترور در جهان بحران‌های بزرگ فکریی را به‌بار آورده است، که جوامع مختلف بشری را تهدید می‌کند و جهت‌های ظهور نموده است که برای نیل به اهداف شان فلسفه‌ی زورگویی را به‌کار می‌برند، عام شدن زورگویی و اعمال ترس انگیز به پیمانه‌ی وسیع جهانی آن، نمایان‌گر مشکل سیاسی عمیقی است، که ارتباط می‌گیرد به علاقه‌ی دولت‌های متکی در امور نظامی به ابر قدرت‌ها جهت در نظر گیری مصلحت دولت‌های ضعیف تر.

مفهوم اصلی جهاد و مقاومت

لفظ جهاد، عموماً در نصوص اسلامی به مقاومت در برابر دشمن، مجاهده بانفس، امر به معروف و نهی از منکر اطلاق می‌شود و در اصطلاح فقها، جهاد عبارت است از: خرج کردن توان و طاقت در جنگ در راه خدا، با نفس، مال و زبان؛ البته به هدف نصرت و یاریی اسلام و مسلمانان. پس جنگیدن در مقابل کسی که با مسلمانان می‌جنگد و یا آنان را از وطن شان

بیرون کرده است و همچنین رزمیدن برای دفع حمله‌ی متجاوزین یا برای بیرون ساختن آنان از سرزمین‌های مسلمانان و یا جنگیدن برای حفاظت نفس، مال و آبرو، همه جهاد فی سبیل الله محسوب می‌شود. به این اساس، مقاومت در برابراشغال بیگانه و دفع نمودن ظلم و تجاوز شان از گردن انسان‌ها و حفاظت مملوکات و آبروی آنان، جهاد در راه خدا شمرده خواهد شد.

شریعت اسلامی، تجاوز را در جهاد ممنوع قرار داده است؛ مثلاً: کشتن زنان، اطفال، سال‌مندان، روحانیون دینی که به عبادت مشغول هستند و کشتن مردم عام و غیر مسلح، که با استفاده از سلاح به متجاوزین خدمت نمی‌کنند. شریعت اسلامی همچنان، گذشتن از مرز مشروع قتل، یا جنگیدن برای اشاعه‌ی فساد و غارت کردن اموال مردم و نیز از بین بردن زراعت، میوه جات و درختان را حرام گردانیده است.

هم‌زمان با این‌که شریعت اسلامی حق مقاومت را با درنظرداشت بندهای متذکره، مشروع گردانید، میراث و تفکر غربی نیز به منظور اثبات حق در برابر طغیان تاسیس گردید و شعارهای آزادی، عدالت و مساوات را بلند نمود، که چند قرن پیش فلاسفه‌ی غرب، به خصوص «روسو» و «فلیتیر» علم برداران این اعلامیه و سازمان بودند، وچنانچه ماده‌ی (۵۱) پیمان امنیتی ملل متحد و ماده‌ی دوم اعلامیه‌ی کشورهای عرب در جهت مبارزه با تروریزم، تصریح نموده و نیز مطابق به مقرره‌ی قانون جهانی مبتنی بر این‌که هر انسان دارای حق طبیعی دفاع از نفس، مال، املاک، اعراض و آزادی‌های شخصی می‌باشد، با این ملحوظ ملت‌هایی که مورد تهاجم، اشغال، استعمار و طغیان گری، قرار می‌گیرند، می‌توانند به مبارزه‌ی مسلحانه دست ببرند و آن باید به مقاومت مشروع توصیف شود.

با این وصف، تمام وثایق و پیمان‌های مختلف بین المللی دست به دست هم داده و مقاومت مشروع ملت‌هایی را که تحت فشار و اشغال قرار می‌گیرند، تایید می‌کند و مطابق به این پیمان‌ها، طیف‌هایی که برای رسیدن به حق قانونی شان فعالیت می‌کنند، باید دارای مراکز قانونی معتبر باشند تا برای شان فرصت و مجال مبارزه بر علیه اشغال و استعمار داده شود. سازمان عمومی ملل متحد، در مقرره‌ی شماره (۳۲۴۶) که به‌تاریخ ۱۴-۱۲-۱۹۶۴ منتشر گردید، بر مشروعیت حق دفاع مسلحانه‌ی ملت‌ها، به هدف رهایی از چنگال بیگانه تاکید می‌ورزد، در این اعلامیه آمده است، که دست زدن به هر نوع راه‌کار زور آمیز جهت سرکوبی مقاومت مسلحانه در برابر اشغال گران و استعمار گران بیرونی، مخالف پیمان سازمان ملل و با اساسات اعلامیه‌ی ویژه‌ی قانون ارتباطات جهانی و همکاری دولت‌ها و همچنین با اعلامیه‌ی حقوق بشر در تضاد و منافات است.

همچنان ماده دوم پیمان کشورهای عربی سال ۱۹۹۸ تصریح می‌کند، که دست زدن به هیچ یک از راه‌های مقاومت و مبارزات مسلحانه بر ضد اشغال بیرونی غرض نیل به آزادی و تعیین سرنوشت مستقلانه، جرم پنداشته نمی‌شود.

بنا برین یاد آورشدیم که مقاومت عبارت است از: استفاده‌ی مشروع از نیروی مسلح به هدف دفع تجاوز، نیل به استقلال و از بین بردن اشغال و استعمار خارجی و دورساختن ظلم ناشی از تهاجم مسلحانه که ظاهراً در قالب اهداف سیاسی مشروع تبارز می‌کند و البته این چیزی‌ست، که با قوانین بین المللی سازگار است و شریعت اسلامی آن را تأیید می‌کند.

مقاومت مشروع در خصوص کسب حقوق دفاعی خود، به مجموعه‌ی از مبادی قانونی و ثابت، استناد می‌کند تا از نیروهای اشغالی اطاعت نه‌ورزد و روابط دوستانه با آنان بر قرار نکند، همچنان منشور حق آزادی ملت‌ها در قسمت تعیین سرنوشت مستقلانه، دفاع مشروع از نفس، مقرره‌های سازمان ملل، پیمان‌ها و معاهدات جهانی به منظور حمایت از حقوق شهروندان در اثنای جنگ، از مواردی به‌شمار می‌رود، که مقاومت مسلحانه می‌تواند به آن برای مشروعیت‌اش استناد نماید.

از خلال توضیحات گذشته آشکار گردید، که مقاومت در برابر احتلال و تجاوز به‌خاطر تحقق بخشیدن مصلحت ملت‌های مظلوم، امر مشروع و ستودنی است.

مقاومت در برابر ترور و اشغال اسرائیلی

آن چه که به دولت اشغالی فلسطین تعلق می‌گیرد، حساب آن مربوط قوم دیگری می‌شود همان طرفی که بالای ملت فلسطین تجاوز نموده سرزمین آنان را اشغال کرده است، وسایل مختلف شکنجه‌ی که اسرایل در تعذیب فلسطینی‌ها به‌کار می‌برد، اسیر و زندانی ساختن آنان به‌طور دسته‌جمعی، نسل کشی، قتل اطفال، تخریب خانه‌ها، مصادره و تعطیل زمین‌های زراعتی و غیره ظلم وستم، تبعید و مهاجرت‌های اجباری که اسرایل در حق ملت فلسطین انجام می‌دهد، مصداق‌های واقعی از ارهاب و وحشت است؛ زیرا این موارد در میثاق سازمان ملل و عرف و قانون تمام دولت‌ها جرم و جنایت شمرده می‌شوند و بر علاوه این‌که مخالف شریعت اسلامی اند با ارزش‌های انسانی منافات کامل دارند، به همین ملحوظ، مقاومت مردم فلسطین در برابر اشغال اسرایل، مشروع و قانونی است و با مقاومت «دیجول» و «چرچیل» در برابر تجاوز نازی‌ها در اروپا، مقاومت چند قرن پیش امریکایی‌ها در مقابل اشغال انگلیس و مقاومت سایر ملت‌ها که در جلو اشغال و استعمار خارجی‌ها به هدف نیل به استقلال و سرنوشت سازی ایستاد شدند، هیچ تفاوت و فرقی ندارد.

سفارش‌ها

مطابق به تعریف آشکار ترور، که در این وثیقه‌ی علمی به هدف تایید مقاومت ارایه شد، به همه‌گان مراعات نکات زیر را توصیه می‌کنیم:

۱ـ سعی و تلاش برای تعیین یک معنا و مفهوم مشخص از کلمه‌ی ترور و تمییز آن از مقاومت مشروع، البته این سند بخشی از فعالیت در این مجال شمرده می‌شود.

۲ـ برای این‌که از خلط مفاهیم واژه‌ها در فلسطین و سایر کشورها جلوگیری شود، باید مبادرت و تلاش جدی نماییم تا میان فعالیت‌های تروریستی که توسط اسرایل و سایر دولت‌ها انجام می‌پذیرد و واکنش‌های دفاعی گروه‌های آزادی خواه، که غرض کسب آزادی و استقلال انجام می‌دهند، تفریق شود.

۳- فعال ساختن یک جریان منظم همکاری جهانی، که مبتنی بر پایه‌های عدل، مساوات و مصالح اجتماعی باشد، بدون محافظه کاری و انعطاف پذیری عمل کند و قانون بین المللی متعلق به حمایت ملت‌های آسیب پذیر از استعمار را در خصوص کسب استقلال و آزادی، تطبیق نماید.

۴- تلاش برای حمایت همه جانبه از شهروندان و باشنده‌گان مناطق جنگ زده از طریق تأمین و رساندن وسایل طبی و ضرورت‌های انسانی برای نیازمندان.

۵- رویارویی و مبارزه با تروریزم منظم و دولتی و به پوز مالیدن اهداف آن در تبلور یک موقف واحد و جهانی بر ضد اسرایل و دولت‌های که دست به حملات تروریستی می‌زنند و فعالیت دوام‌دار جهت متوقف ساختن دولت‌های مذکور، از اقدامات تروریستی و حمایت تروریزم.

٦- حمایت و همکاری فوق العاده از ملت‌های زیر استعمار به منظور رهایی از قید اشغال و تحقق استقلال، تا بدین وسیله بتوانیم جلو واکنش‌های دهشت افگنی را، که برخی‌ها آن را ترور می‌نامند و بعضی‌ها مقاومت، بگیریم.

۷- متوقف ساختن تهدیدات نظامی و وضع تحریم‌های اقتصادی بالای دولت‌های ضعیف و بستن راه و مجال برای دولت‌های قوی و استعماری، و در عوض باید ایجاد علاقه و ارتباطات تعاونی و صلح آمیز تقویه و تحکیم شود.

۸ـ توسعه و انکشاف محور گفتمان‌های تمدنی و فرهنگی از یک طرف با دولت‌های عربی و اسلامی و از سوی دیگر با کشورهای غربی تا در صورت بروز اختلافات و تنش‌ها میان دو طرف، نیازی به توسل به ترور و دهشت افگنی پیدا نشود.

پایان وثیقه

در خاتمه نکات ذیل قابل تاکید و یاد آوری است:

۱ - شرط اساسی برای تحقق عدالت، ثبات و بهره بردن از نعمت آزادی، همانا کنترول قوت است، چون عدالت توسط ضعیفان برپا نمی‌شود و حقوق نیز با گدایی به دست نمی‌آید؛ بل از حلقوم ستم‌گران و زورمندان کشیده می‌شود.

۲- ترور ممنوع، عبارت از راه‌کار غیر مشروعی‌ست که حقوق انسانی، افکار و معنویات، آزادی و موارد طبیعی را تحت تاثیر قرار می‌دهد و در اصطلاح قرآنی، این کلمه مرادف فساد است، و این عمل و صف لازم هر کسی است که آن را انجام می‌دهد، چه در سطح یک دولت باشد و چه در چوکات یک فرد و گروه.

۳ ــ مقاومت در برابر تجاوز و رویارویی با اشغال گران، حق مشروع و مسلمی است که تمام ادیان آسمانی، پیمان‌های بین المللی و عقل‌های سلیم آن را تایید می‌کنند و خلط مفهوم آن با اعمال تروریستی نادرست است.

د اسلام تاریخ
د فکرې جګړې په لمبو کې

لیکنه: صادق تنګیوال

لـه پیړیـو را پـه دې خـوا د اسـلام د تخریـب، تحریـف او د مسـلمانانو د کمـزوري کولـو په موخـه د نـړۍ پـه کچـه توطیـې او دسیسـې روانـې دي چې په نتیجه کې د اسلامي امت د ننه ګڼې خرافاتي او منحرفې ډلې را دبره شوې چې په اسـلامي شریعـت، کلتـور، تاریـخ او یـوالي یـې نـاوړه اغبـزې درلـودې، دا لړۍ په تېرو دوو پیړیـو کې د تبشیر او استشراق په نومونـو د زاړه او نـوي استعمار پـه ټولـه دوره کـې ښـه پـه درز روانـه وه، او ډېـرې لاسـته راوړنـې یـې درلـودې.

همـدا اوس هـم اسـلام د دیـن د تخریـب پـه موخـه د اسـلام د دیـن فرهنـګ، شریعـت، تاریـخ، شـخصیتونه او مراجـع تـر بریـد لانـدې دي، خـو د اسـلام تاریـخ د دوی تـر ټولـو مهـم او لـوړ هـدف دی، ځکـه همـدا تاریـخ دی چـې اسـلامي امـت یـې لـه فلیپیـن څخـه نیولـی تـر مراکشـه د یـوه هـار پـه شـان پـه یـو تـار کـې سره پیـلي، نـو هڅـې کـوي تـر څـو دا هـار د قومپالنـې اوبـې دینـی د تصور پـه قیچـي پـرې او دا امـت د دانـو پـه شـان سره وپـاشي او بیـا یـې د خپـلي خوښـې پـه اسـاس تـر خپـل واک لانـدې راولي. اوس مهـال مسـلمانان د همـدې تاریـخ پـه اسـاس د نـورو مسـلمانو ملتونـو سره ځـان تړلـی ګڼـي، د هغـوی پـه درد دردمـن کېـږي او پـه خوښـی یـې خوشحالي کـوي. دوی ددې هـدف د ټکولـو، لـه منځـه وړلـو، تحریـف کولـو لپـاره لـه ګڼـو وسـایلو او ګرنـلارو کار اخیسـتی او لګیـا دي خپلـه لاره تعقیبـوي، چـې پـه ټولیـزه توګـه دوه لاری کاروي:

۱- د اسلام د تاریخ بدنامول، تحریفول او بالآخره لـه منځـه وړل.

۲- مسـلمان ملتونـه د اسـلام د تاریـخ څخـه ناخبره ساتل، بـې بـاوره کـول او لـه تاریـخ څخـه ببلـول.

د لومـړی مـادې لـه مخـې د اسـلام د تاریـخ معاندینـو او د هغـوی کورنیـو لارویـو د تاریـخ د تحریـف او بدنامولـو پـه موخـه د تاریـخ د څېړنـې او نقـد لپـاره ځینـې خاصـې لارې چـارې پـه کار اچولـې دي، تـر څـو وکـولای شي د اسـلامي امـت تاریـخ تـر پوښـتنې لانـدې راولي، د دې کړنـلارو پـه لړ کـې بـه مـوړ ځینـې پـه ګوتـه کـړو:

۱- تـر هـر څـه وړانـدې د دوی تـګلاره د تاریـخ پـه څېړنـه او نقـد کـې د سـیکولریزم او بـې دینـی پـر بنسـټ ولاړه ده، دا چـې دوی دیـن او وحیـې تـه عقیـده نـه لـري او ارزښـت نـه ورکـوي، نـو هـره دینـي خـبره تـر پوښـتنې لانـدې راولي او د خپـل فکـر پـر اسـاس یـې تفسـیر کـوي، پرتـه لـه دې چـې د موضـوع اصـلي واقعیـت تـه ځیـر شي، تاریـخ د خپـل تصور او ایډیولوژي پـر بنسـټ ترڅېړنـې لانـدې نیـسي، بیـا پـه هـر هغـه څـه د بطـلان کرښـه را کاږي، کـوم چـي د دوی لـه تصور او فکـر سره پـه ټکـر کـې وي، تـر دی چـې کلـه خـو د یـوه حقیقـت سره د ټکـر پـه صـورت کـې د نصوصـو تحریـف او تبدیـل تـه هـم مـلا تـړي تـر څـو یـې څېړنـه خپلـې عقیـدې او تصور تـه برابـره کـړي. لـه همـدی املـه د رسـول الله (صلـی الله

علیه وسلم) سیرت هم د یوه پیغمبر په صفت نه، بلکې د یوه عادی شخص، یوه فیلسوف، امپراتور، سیاست مدار او ځینې خو یې لا د نورو ادیانو څخه د روزل شوي شخص په صفت معرفي او تاریخ یې په تحریف شوې بڼه په همدې رڼا کې لیکي.

۲- د اسلامي تاریخ په څېړنه کي د دوی علمي تجاهل، د اسلامي فرهنګ څخه ناخبري او ناپوهي هغه څه دي چې د اسلام تاریخ یې پرې تحریفول غواړي، دوی پرته له دې چې رښتیني موضوعات را نقل کړي، د خپلو لیکنو د ښایسته کولو لپاره هر خس او خاشاک را ټولوي بیا یې د علمي څېړنې په نوم خلکو ته وړاندې کوي، د خپلو لیکنو او استدلال لپاره د اسلامي کتابونو څخه ډېر کمزوری، بې باوره، غیر ثقه او ضعیف الروایه کتابونه غوره کوي .

۳- له بل پلوه د اسلامي مصادرو او مراجعو له مراتبو څخه په اصولي ډول کار نه اخلي، او یا یې په قصدي ډول تحریفوي، دوی د خپلو خبرو د تصدیق لپاره هغه مراجع غوره کوي چې اصلا د څېړنې په موخه باید ونه کارول شي، د بېلګې په توګه د شعر او ادب له کتابونو یوه خبره را اخلي بیا یې د نبوي احادیثو په تاریخ کې د بېلګې په ډول راوړي، د کتاب الحیوان، فلسفې او شعرونو له کتابونو اقوال را نقل کوي بیا د امام مالک د الموطاء خبره پرې باطلوي او یا د امام بخاري خبره پرې نقد کوي

۴- علمي امانت داري نه مراعات کول دي، د دوو لا ملونو له املې علمي امانت داري نشي مراعاتولای چې د دوی د فکر څېړونکی محمد اسد پرې شاهدي ورکوي او وایي:

الف: اروپایي څېړونکي په فطري ډول د ديني او مذهبي څېړنو څخه د علم او کلیسا تر منځ د هغې اوږدې جګړې له املې چې دوی په خپل تاریخ کې ورسره لاس او ګرېوان ؤ کرکه لري، نو هېڅکله نه غواړي دیني کړنو او حقایقو ته په وضعي کړنو او قوانینو برتري ورکړي.

ب: د صلیبي جګړو څخه رانیولی بیا د اندلس تر تمدنه او عثماني امپراتوری تر بریاوو چې (رومي امپراتوری یې درې وړې کړه) له اسلامي ارزښتونو، قوانینو او تاریخي بریاوو څخه کرکه لري، نو نه غواړي چې اسلامي ارزښتونو ته په مادي او وضعي قوانینو او تاریخي پېښو ترجیح ورکړي، له بلې خوا د مسلمانانو په وړاندې کرکه او کینه یې دومره پیاوړې ده چې هېڅکله هم د اسلام د تاریخ او فرهنګ برتري نشي منلای او نه یې تأییدوي.

محمد اسد (چې یو عرب لیکوال دی) لیکي چې مستشرقین د اسلامي څېړنو به پرخه کې هېڅکله هم له علمي اصولو کار نه اخلي، بلکې ډېر ځله په لاندې ډول د اسلام د څېړې د پیکه کولو او کمزوري کولو لپاره کار اخلي:

۱- د اسلامي نصوصو او لیکنو څخه غلط او دروغ تفسیر وړاندې کول، ددی لاملونه کیدای شي دا وي چې دوی په نصوصو سمه پوهه نه لري چې دا هم ممکنه ده، ځکه مشهور او ځلیدلي مستشرقین د عربي ژبې په ډېرو الفاظو او معانیو نه پوهېږي او د اسلامي فرهنګ له ټولو کتابونو او علومو سره اشنایي هم نه لري نو له دې کبله ډېرځله خطا کېږي او غلط تعبیرونه ترې کوي، او یا دا چې دوی په قصدي ډول دا کار کوي چې دا بیا د اسلام او مسلمانانو سره د دوی دښمني په ډاګه کوي، ځکه مورِ د ډېرو مستشرقینو په کتابونو کي دا ډول کړنې وینو په تېره بیا د جهاد، غلامي، د ښځې مقام په اسلام کې، د اسلام سیاسي، اجتماعي او اقتصادي نظامونه، اسلامي فرقې او ډلې او داسې نور...ځکه دا قضیې یوازې په تاریخي پېښو نه تفسیر کېږي بلکې لازمه ده چې ددې پېښو او قضیو د څېړلو لپاره د شرعي احکامو، تفسیر، فقهي او شرعي مسایلو اصولو او کړنلارې پېژندلو ته اړتیا لیدل کېږي، ځکه ددې اصولو پوهه د هغو کسانو لپاره چې غواړي تاریخي نصوص وڅېړي ضروري او حتمي ده

۴- د تاریخ د یوه حقیقت تأییدول او په غیر مطلوب ځای کې ګټه ورڅخه اخیستل، دوی د تاریخي څېړو په لړ کې کله هم د اسلام د تاریخ د یوه حقیقت څخه پرده پورته کوي خو بیا ترې په غیر مطلوب ځای کې ګټه اخلي، د تاریخ یو اړخ ښکاروي او بل اړخ یې د فساد په موخه پټوي، تر څو پېښې تر شک او پوښتنې لاندې راشي، ډېر ځله د تاریخ ناوړه، کمزوري او پیکه برخې د تاریخي شواهدو په توګه پرته له دې چې د پېښو قوي او پیاوړي برخې هم راوړل شي، راټولي، د بېلګې په توګه د اسلام د تاریخ په څېړنه کې د کورنیو جګړو، سیاسي تحولاتو، د واکمنو واک ته رسیدنه او له منځه تلل، د ځینو واکمنو له لوري په نورو باندې کودتاګانې، او داسې نورې تاریخي پېښې د اسلام د تاریخ د تمثیل په توګه تر څېړنې لاندې نیسي او بیا یې د اسلام د څېړې د بدنامولو په موخه خلکو ته معرفی کوي...

۲- په دویمه برخه کې چې هغه د اسلام له تاریخ څخه د مسلمانانو بېلول دي هم دوی ګڼې کړنلاري لري:

الف- د اسلام تاریخ د نورو پخوانیو امتونو په تاریخ کمزوری کول:

ددې کړنلارې په واسطه د فکري جګړې جګړه ماران توانیدلي تر څو په اسلامي نړۍ کې د اسلام تاریخ په ښوونځیو، پوهنتونو او علمي مرکزونو کې د همدې ملتونو په قومي، ملي، عصري او پخوانیو جاهلي تاریخونو کمزوری کړي، هڅه کوي اوسني ملي تاریخونه او پخواني جاهلي تاریخونو ته په اسلامي تاریخ لوړتیا ورپه برخه، د اسلام تاریخ خلکو ته یو پردی، او بهرنی تاریخ معرفی کړي، او یا دا چې د اسلامي دورې فتوحات هم د نورو استعماري ځواکونو او لښکرو سره پرتله کړي، تر څو یې په مقابل کې د خلکو حساسیت را وپاروي.

همدا شان د خلکو د غوښتنو او اعتراض په وړاندې بیا د اسلام د تاریخ څخه څو محدودې

پاڼې په نصاب کې د خلکو د غولولو لپاره وړاندې کوي چې هېڅ ډول تنده پرې ماته نه شي، او اسلامي تاريخ په کمزوري او حاشوي ډول تدريس کړي

دا کار هم ددې لپاره کوي تر څو د هرې سيمې او هر هېواد مسلمانان له اسلامي هويت څخه خپل اصلي او پخواني هويت ته وروګرځي، په دې سره به اسلامي امت له منځه ولاړ شي او هر څوک به د اسلام په نامه نه، بلکې د پخوانيو قومونو په نوم راټول شي، د بېلګې په توګه په مصر کې فرعوني، په عراق کې بابلي او سومري، په شام کې فينيقي، په يمن کې سبابي، په ايران کې فارسي، په افغانستان کې آريايي او شمالي افريقا کې بربري.تاريخونو ته وده ورکوي او اسلامي تاريخ پرې کمزورى کوي

ب- د وروستيو پېړيو د مسلمانانو د وروسته پاته کېدو لامل، اسلام معرفي کول.

د فکري جګړې په لاره اچوونکي هڅه کوي د تاريخ په معرفي او څېړنو کې د مسلمانو د وروسته پاتې کيدو مهم لامل د اسلام دين معرفي کړى، دوى د تاريخ د تدريس په مهال مسلمانان د دوو حالتونو تر منځ اختيارمن کوي، که په دين پابند پاتې کېږي، نو بايد صبر وکړي او همدا وروسته پاته کيدل ومني او وې زغمي.او که پرمختګ کول غواړي بايد چې له دين څخه مخ وګرځوي، لکه څنګه چې اروپايانو دين ته شا کړه او پرمختګ يې وکړ، خو درېيم اختيار چې په رښتيا هم د مسلمانانو د وروسته پاته کيدو لامل شوي او تر څو چې هغه لامل تر لاسه نه کړي پرمختګ به ونه کړي، هغه نه ور په ګوته کوي، چې هغه په رښتيني ډول د اسلام په دين عمل کول او د اسلام لارښوونې عملي کول دي. د مسلمانانو د وروسته پاته کيدو لاملونه په اسلام کې پاتې کيدل نه، بلکې له اسلام څخه ناخبري او ليرى پاته کيدل دي. دوى خلکو ته د دوى د پخواني خرافاتي دين او حق اسلام دين تر منځ توپير هم نه ورپېژني، دوى خو ملامت نه وو چې خپل خرافاتي دين يې تر شا کړ، دوى د دين پيرو نه، بلکې د يوې خرافاتي تګلارې پيرو ؤ چې خلکو په خپله په ځان منلې وه، نو دوى په قصدي ډول د مسلمانانو د بې باوره کولو لپاره دا کړنلاره په کار اچولې ده.تر څو يې په خپل دين بې باوره او بيا ترې را بيل کړي.

ج- د اسلام په تاريخ کې د ځينو ګمراه او بې دينه ډلو لويول او هغوى تشويقول

د فکري جګړې تبشيري ډلې او ورسره يې په اسلامي نړۍ کې کورنې او بهرنې ملاتړي د خپلو فتنو په لړ کې د اسلامي نړۍ دننه د ځينو بې لارو او ګمراه ډلو په پياوړي کولو او تشويقولو غواړي د اسلام د تاريخ اصيله څېره پيکه او کمزوري وښيي دا ډلې او ټپلې د هېوادونو وګړي معرفي کوي چې په هره برخه کې بايد آزادي ولري، او د اسلام په تاريخ کې هغه نقطې را د بره کوي چې په دې دلالت کوي چې په دې ډلو په پخواني اسلامي تاريخ کې ظلمونه شوي او دا ډلې پرې ځپل شوي دي، تر څو له يوې خوا د هغوى په وړاندې د مسلمانانو حساسيتونه را کم کړي، له بلې خوا د همدې ډلو مينه او مرسته ځان ته راجلب او د مسلمانانو په وړاندې يې حساسيتونه را وپاروي له دې ډلو څخه: روافض، اسماعليه، اغاخانيه، معتزله، بهابيه، قاديانيه، سيکولر، او قومي او داسې نورې ګمراه ډلې چې تل يې د اسلام په تاريخ کې د يرغلګرو ملاتړ کړي او د اسلامي حکومتونو په وړاندې خندې ګرځيدلى، د ځان ملګري او د اسلام تاريخ پرې بدنام کړي.

همدا شان ددې ډلو مشران د خاينانو په ځاى د اتلانو، مصلحانو، مظلومانو او بې کسو په توګه خلکو ته ورپېژني، له دوى سره مرستې او همدردى کوي او په اسلامي ټولنو کې يې د ځواکمنو فکري، سياسي، او اقتصادي اشخاصو په صفت خلکو ته ورپېژني چې په اوسنۍ نړۍ کې يې شمېر کم دى.، ددې ډلو او اشخاصو فکر، فرهنګ او نظرياتو ته وده ورکوي او په پوره ځواک سره يې مرسته او ملاتړ کوي، اوس يې دې ډلو ته د مرستو او ملاتړ ډېر مرکزونه پرانستي ترڅو يې نورې هم پياوړې کړي. تردې چې په اسلامي هېوادونو کې غواړي همدا کسان مشهور، سرمايه دار او بالآخره زعامت ته ورسوي.

د: د اروپا تاريخ د اسلامي هېوادونو په نصاب کې شاملول:

سره ددې چې د اروپا تاريخ د نړۍ تر ټولو تياره، و حشتونو او وژنو، جنګ جګړو او لوټمارېو ډک تاريخ دى، چې نه يوازې د اروپا د خلکو بلکې د ټولې نړۍ د خلکو لپاره يې لويې بدمرغۍ را منځ ته کړې، چې د بېلګې په توګه د فرانسويانو، انګريزانو، آلمانيانو، او روسانو ترمنځ د پېړيو جنګ جګړې، په نړۍ د استعمار دوره او د نړۍ د ثروتونو لوټول، دوې لويې نړيوالې جګړې.او داسې نور چې د نړۍ په خلکو يې تپلى دي، خو دوى هڅه کوي خپل تياره تاريخ په داسې ډول خلکو ته وړاندې کړي چې ګواکې سپينې کوترې دي چې تل يې نړۍ ته سوله او امن په ارمغان راوړى، او دا خو مسلمانان دي چې تل په جګړو اخته او نړۍ يې بې ثباته کړې.

په اوربا کې د فرانسې انقلاب او تر هغه وروسته انقلابونه او پرمختګونه چې د استعمار زېږنده ده، غواړي خلکو ته د پرمختګ او ترقۍ يوازينى لاري په توګه معرفي کړي.

سره ددې چې د نړۍ هېوادونه د اروپا د تاريخ لوستلو ته اړتيا هم نه لري، خو اوس يې په زياترو تر واک لاندې هېوادونو کې خپل تاريخ په پوهنتونونو او ښوونځيو کې د نصاب په توګه منلى چې عملا د يوه با ارزښته، مهم او معتبر تاريخ په توګه تدريس کېږي. په مقابل کې يې اسلامى تاريخ پرې ګوښه او له نصاب څخه ايستلى دى.

«اراکان» درد غیر قابل فراموش!

ترجمه: عبدالخالق احسان

دریـن مختـصر از سرزمینـی در جهـان سـخن می‌گویـم کـه فرزنـدان اسـلام و فرزنـدان انسـانیت را بـه فریـاد مـی خوانـد، از شـدت آه و نالـه اش، زود اسـت کـه آسـمان بـر زمیـن افتـد!؛ امـا کسـانی کـه از بیـان سـخنی بـه نفـع مسـلمانان، گـوش هـای شـان کـر و زبـان هـای شـان لال مـی گـردد، خـود را بـه بـی خـبری زده انـد.

آری! ایـن سرزمیـن «اراکان» اسـت کـه در جنـوب غربـی برمـا، سـاحل خلیـج بنـگال موقعیـت داشـته و بـا بنگلادیـش حـدود بیسـت هـزار میـل مربـع مـرز مشـترک دارد، سلسـله کـوه هـای «هملایـا» آن را از برمـا جـدا مـی سـازد.

ایـن سرزمیـن صدهـا سـال سرزمیـن مسـتقل اسـلامی بـوده و اسـلام توسـط تاجـران مسـلمان عـرب در زمـان خلیفـه عباسـی هـارون الرشـید، وارد ایـن منطقـه گردیـده و دهـا فرمانـده مسـلمان مـدت زیـادی در آن حکمرانـی نمـوده انـد تـا ایـن کـه در سـال ۱۷۸٤میـلادی مـورد اشـغال بودایـی هـا قـرار گرفتـه و ایـن منطقـه اسـلامی بـه دولـت برمـا تعلـق گرفـت.

از آن لحظـه تاریـک در تاریـخ ایـن منطقه اسـلامی، مسـلمانان دچـار مشـکلات انـد و تلخـی هـای شـکنجه، آزار، کشـتار، فـرار، بـی خانمانـی و... را می‌چشـند، یگانـه جـرم و جنایـت شـان، مسـلمان بـودن اسـت؛ چـون بـه اسـلام باورمنـد انـد، بـه دینـی کـه آنـان را از تاریکـی هـای گمراهـی بـه سـوی نـور و روشـنایی بیـرون مـی کنـد، دینـی کـه بـرای شـان آزادی، برابـری و عدالـت بـه ارمغـان مـی آورد، تمـام اشـتباه و خطـا وگنـاه شـان ایـن اسـت کـه بـا زبـان و قلـوب شـان گواهـی مـی دهنـد کـه جـز اللـه متعـال معبـودی وجـود نـدارد و محمـد صلـی اللـه علیـه و سـلم فرسـتاده اوسـت.

دوسـت گرامـی! ایـن وضعیـت طاقـت فرسـا را تصـور کـن! دولـت بودایـی برمـا، اسـناد رسـمی مسـلمانان را از بیـن بـرده و بـرای شـان کارت هـای توزیـع مـی کنـد کـه نشـان مـی دهـد، آنـان شـهروند برمـا نیسـتند، تـو بـه حیـث مسـلمان بایـد ایـن وضعیـت را قبـول نمایـی، انتخـاب دیگـری نـداری! یـا ایـن مسـئله را قبـول نمـا و یـا ایـن کـه شـکنجه و کشـته خواهـی شـد. برایـت اجـازه نیسـت کـه بـه پایتخـت و دیگـر شـهرها مسـافرت نمایـی؛ چـون از لحـاظ قانونـی جـرم پنداشـته مـی شـود.

دوسـت عزیـز! بـه خاطـر داشـته بـاش کـه مسـلمانان ایـن منطقـه نمـی تواننـد، کسـی را بـه خانـه شـان مهمـان کننـد؛ اگـر چـه از نزدیـک تریـن اقـارب شـان باشـد، مگـر ایـن کـه از مسـوولان بودایـی اجـازه بگیرنـد، مجـازات کسـی کـه چنیـن کاری بـدون اجـازه انجـام دهـد، تخریـب خانـه و اخـراج از منطقـه مـی باشـد!.

شـیخ محمـد عریفـی در یکـی از سـخنرانی‌هایش داسـتان ده دعوتگـر قهرمـان از خطیبـان و امامـان مسـاجد در برمـا را بیـان مـی کنـد و مـی گویـد: آنـان بـه موتـری سـوار شـده و در قریـه هـای کـه اکثریـت شـان مسـلمان بـوده انـد، سـفر مـی کردنـد تـا بـه مـردم احـکام اسـلامی را آمـوزش داده و کـودکان را بـه حفـظ قـرآن کریـم تشـویق نماینـد؛ امـا بودائیـان ازیـن کار ناراحـت شـده و ایـن قافلـه دعوتـی را توقـف دادنـد و دعوتگـران را از موتـر بیـرون کـرده و بـه صـورت وحشـیانه مـورد لـت و کـوب قـرار داده و بـا وسـایل تیـز و برنـده بـه بـدن هـای شـان زدنـد و حتـی کـه زبـان شـان را بـه ریسـمانی مـی بسـتند و مـی کشـیدند تـا ایـن کـه زبـان از دهـان کنـده مـی شـد و در نهایـت ایـن دعوتگـران را بـه ایـن شـکل فجیـع و غیـر انسـانی یکـی بعـد از دیگـری بـه شـهادت رسـاندند.

در پیوسـت بـه ایـن جنایـت هولنـاک، مسـلمانان خشـمگین شـده و بـه خاطـر شـهادت مظلومانـه و بـی رحمانـه امامـان و دعوتگـران شـان، قیـام کـرده و اعـتراض نمودنـد؛ امـا ایـن تروریسـتان بودایـی قریـه هـای مسـلمانان را ویـران کـرده و خانـه هـای شـان را بـه آتـش کشـیده و مـردم را آواره سـاختند؛ شـیخ عریفـی مـی گویـد: دریـن وقـت (۲٦۰۰) خانـه را بـه آتـش کشـیدند، علـت همـه ایـن سـوزندگی، مسـلمان بـودن آنـان بـود.

سـخن از قتـل عـام هـای کـه در برمـا بـر ضـد مسـلمانان صـورت مـی گیـرد، پایـان نمـی یابـد، بارزتریـن و وحشـتناک تریـن آن در سـال ۱۹٤۲میـلادی رخ داد کـه در آن صدهـزار مسـلمان کـه بیشـتر آنـان کـودکان، زنـان و سـالمندان بودنـد، بـه قتـل رسـیدند، علـاوه بـر آن صدهـا هـزار دیگـر آواره و از وطـن شـان فـراری شـدند.

جنایـات بودایـی هـا بـر ضـد مسـلمانان در برمـا، تـا حـالا متوقـف نشـده اسـت، و حکومـت هـای عربـی و اسـلامی نسـبت بـه ایـن قضیـه حسـاس و حیاتـی چشـم پوشـی نمـوده و نسـبت بـه درد و رنـج هـای بـرادران شـان کـه هـر دقیقـه بـا مـرگ دسـت و پنجـه نـرم مـی کننـد، تجاهـل نمـوده و خـود را بـه بـی خـبری زده انـد.

بـرادران مـا در برمـا، هنـوز امیدوارنـد، امیدوارنـد کـه ملـت هـای اسـلامی آنـان را یـاری کـرده و ازیـن طغیـان رهایـی شـان دهنـد، آرزومندیـم ایـن امیـدواری شـان تحقـق یابـد و روزی از چنـگال ایـن دژخیـمان وحشـی نجـات یابنـد.

از دیگران گله نه کنید!!

فضل احمد

از امریکا گله نکنید!

حال ما طوری که هست باید کسی باشد تا ما را رهبری کند.

اگر امریکا نباشد جایش را چین خواهد گرفت... روسها دوباره خواهند آمد ... هند امیدوار خواهد شد... فرانسه و بریتانیا خواهند آمد ... هیچ کسی که نباشد ایران و پاکستان باداران ما خواهند شد!

ما به اصلاح خود ضرورت داریم - به هم پذیری نیاز داریم، بیداری از غفلت برای ما حیاتی است، عزت نفس ما منحیث یک ملت خدشه دار شده است، دست ما به سطح بین المللی بسوی دیگران دراز است و بعد در همین مال خیرات غدر میکنیم بالای یکدیگر فخر فروشی میکنیم. بجای تعمیر انرژی مان در تخریب یکدیگر به مصرف میرسد، نصیحت حق مومن بالای برادر مومن اش است، ولی ما به جای نصیحت یکدیگر را دشنام میدهیم، عیب‌های دیگران را بزرگنمایی نموده، در همه جا پخش میکنیم. حتی در صورت توان از کشتن برادرمان دریغ نمی‌کنیم. مانند بت پرستان دوران جاهلیت از هر کس و ناکس فرعون ساخته به آن سجده میکنیم، همیشه در تلاش عیبجویی کسانی هستیم که عمر خود را برای خدمت ما وقف نموده اند. ما در خلاء قانون زندگی می‌کنیم. حداقل اگر پابند قوانین می‌بودیم هم یک چیزی بهتری در حال ما پیدا می‌شد، در حالیکه ما نه به قانون اسلام پابند هستیم و نه هیچ قانونی را می‌پذیریم - قرآن را به زبان می‌پذیریم، ولی نه از محتویات آن آگاهی داریم و نه خود را پابند احکام آن میدانیم. کفار ما را بنام مسلمان می‌کشند ولی ما یکدیگر را بنام مرتد، دشمن و باغی می‌کشیم ...

اگر امروز امریکا نابود شود:

آیا مامور ما از رشوت خوردن دست می کشد؟

آیا رانندگان ما به قوانین ترافیکی پابند خواهند شد؟

آیا دکاندار و فروشنده‌های ما فریب کاری را ترک خواهند نمود؟

آیا سیاست‌مداران ما بخاطر رسیدن به قدرت از ریختن خون و اسباب آن دست خواهند کشید! و به این و آن خود را وابسته نخواهند نمود؟

تا زمانی که ما در خود تغییری نیاورده ایم، نه الله متعال جل جلاله ما را کمک خواهد کرد و نه خود ما به درد خود خواهیم خورد.

تا زمانی که خود ما شرایط غلام بودن خود را مساعد میسازیم کسی پیدا خواهد شد تا بالای ما باداری نماید.

حال ما طوری که هست باید کسی باشد تا ما را رهبری کند.
اگر امریکا نباشد جایش را چین خواهد گرفت... روسها دوباره خواهند آمد... هند امیدوار خواهد شد... فرانسه و بریتانیا خواهند آمد... هیچ کسی که نباشد ایران و پاکستان باداران ما خواهند شد!

طنز

یوه رخصتي یوه څپېړه

سردار محمد دیندارخیل

کیسه داسې ده، چې یو ځل یوه روسي په روسیه کې خپل افغان ملګري ته وویل، چې غواړم له تا سره یو قرارداد وکړم او هغه دا چې زمونږ په وطن کې چې څومره د رخصتۍ ورځې دي، زه به په هماغه اندازه ستا پرمخ څېړې درحواله کړم او ستاسو په وطن کې چې څومره د رخصتۍ ورځې دي، ته به په هماغه اندازه ما پرمخ ووهئ. روسي غوښتل چې افغان د وهلو په زور پرې کړي، مګر خبر نه ؤ چې کیسه بل ډول ده. افغان چې د خپل هېواد له نا اډوله رخصتیو ښه ډاډه ؤ، نو په ورین تندي یې ورسره ومنله.

روسي په ډېرې خوښۍ وویل: قرارداد خو وشو.

افغان: هو!

روسي ځوان په جدي لهجه افغان ته وویل: ځان ټینګ کړه او پر خپلې وعدې وفا وکړه.

افغان وویل: زه تیار یم.

کله چې افغان وویل: زه تیار یم، روسي پرته له کوم ځنډ څخه د ستالین په نامه یوه څېړه ورحواله کړه، او پرته له دې چې افغان ته وار ورکړي، د هغه په وهلو یې پیل وکړ، تر دې چې وروسته څپېړه یې -چې ډېره خړپانده ؤ- جرمني هټلر ته د روسیې له لوري د ماتې رخصتي ؤ. او په دې سره د پخوانۍ شوروي څپېړې خلاصې شوې.

افغان چې غومبوری یې لږ څه سور شوی ؤ، روسي ته په قهرجنه لهجه وویل: د وطن عمومي رخصتۍ (څپېړې) دې پوره شوې.

روسي چې د بریا نښې یې په ټنډه کې ځلېدلي ځواب ورکړ: هوا! ښځې پوره شوې، خو په دې زړه نازړه شو چې افغان د غره په شان په خپل ځای ټینګ ولاړ دی او په څېړه کې یې له ورایه د غچ اخیستنې نښې بربښي.

افغان: وګوره چې کومه رخصتي درڅخه پاتې نه وي او بیا به ارمان کوې.

روس: نه خیر، پوره شوې.

افغان: ته هم اوس ځان ټینګ کړه او په خپلې ژمنې وفا وکړه.

روسي: زه هم تیار یم او په خپلې وعدې به وفا کوم.

افغان په سړه سینه د کال د لومړۍ ورځې د رخصتۍ په خوښۍ کې خپله درنه څپېړه د روسي پرمخ ور پرق وهله، بیا یې د کال د دویمې ورځې د رخصتۍ په مناسبت یوه دهقاني څپېړه د روسي پر مخ ور غبرګه کړه. کله چې روسي ولیدل چې دا خو د کال پیل دی، نو ځان سره وښګېده خو افغان یې په خبره پوه نه شو.

روسي لا له ځان سره بنګېده چې د سره انقلاب (د ثور د اوومې) څېړه یې هم پرمخ وخوړه، لږه شېبه وروسته د سره کمون د ماتې څېړه یې مخ ته ورسېده چې په دې څپېړې سره یې په ځان لړزه راغله او بې سیکه پربوت، دا هاغه څېړه وه چې د شوروي اتحاد نوم یې د نړۍ له نقشې څخه بهر کړ او د نړۍ هېوادونو ته یې د آزادۍ او خپلواکۍ دروازه پرانیستله او نړۍ یې له اسارت څخه وژغورله او دا زمونږ په تاریخ کې د یرغلګرو د ماتې د ثبوت تر ټولو اوچت نښان دی.

کله چې روسي په هوښ شو او سترګې یې وغړولې، فکریې کاوه چې نورې رخصتۍ خلاصې شوې، چې ناڅاپه یې د زمري د ۲۸مې ورځې د رخصتۍ څپېړه پرمخ وخوړه چې یو ځل بیا بې‌سیکه پربوت.

کله چې روسي بیا په خود شو، نو فکر یې وکړ چې نور خو به خیرت وي او رخصتۍ به بښې پای ته رسېدلې وي چې ناڅاپه یې دوې پرلپسې څپېړې، د کوچني او لوی اختر د خوښیو په پلمه پر سره مخ ور رتلاړې کړي او لا ځان یې نه ؤ خوځولی چې پاتې شوې د روژې د لومړي ورځ د ګنګسیت څپېړه یې هم پر مخ ورزیاته کړه. چې بیا بې‌سده پر زمکه پربوت او له لږ ځنډ وروسته چې په خود شو او ځان سره په فکر کولو بوخت ؤ، چې نور خو خلاص شوم، افغانستان کې خو ډېرې زیاتې رخصتۍ وې، مونږ ولې دومره رخصتۍ نه لرو چې ناڅاپه د (د هغه، دغه، پلاني او بیستانکي د زوکړې او مرګ د ورځو د غمیزو) د رخصتۍ څپېړې پرې یې له (شنګ سره پر مخ ورغلې، روسي چې نور یې دمه له پښو او رنګ له مخ څخه الوتې ؤ، په عاجزۍ سره یې افغان ته مخ کړ چې لږ یې له رخصتیو وژغوري، خو افغان وخت ور نه کړ او د معارف، سواد، پنجشنبې او جمعې د ورځو په ښوونیزو څپېړو یې مخ لاپسې ورپلن کړ.

د روسي له خولې او پوزې وینې روانې وې او هڅه یې کوله چې له افغان څخه په کومه پلمه ځان وژغوري، نو ورته ویې ویل: راځه چې نور دا رول بدل کړو، د رخصتیو ورځې پرېږده او د هغو ورځو په بدل کې مې په څپېړه ووهه چې تاسې پکې کار او لوست کوئ، له دې سره د افغان لاس ورو ښکته شو او په خیال کې یې راغلل چې دا وران وطن او دا رخصتۍ، د نورو پر ځای باید خپل مخونه په څپېړو ووهو!

هفته نامه
بجز اصلاح اراده دیگری ندارم
مورخ ۸۸
اصلاح ملی
داسلام داصیل فهم منبر

- اصلاح ملی در ویرایش مطالب دست باز دارد.
- مطالب آمده مسترد نمی شود.
- مطالب منتشره بیانگر آرای نویسنده گان است.

شعارما

اصلاح فرد، خانواده و جامعه.
تأمین عدالت اجتماعی و قانونیت درکشور.
ترقی و انکشاف همه جانبهء افغانستان.

مرکز تشخیصیه
لابراتوار طبی سفیر

Safir Medical Laboratories

Safir Medical Laboratory Diagnostic Center

لابراتوار طبی سفیر
یک نام مطمئن در عرصهٔ
اجرا معاینات معیاری لابراتواری

هرنوع معاینات لابراتواری از قبیل بیوشیمی، سیرولوژی، روتین خون، ادرار، مواد غایطه، TFT,Semin Analysis پتالوژی و کلچر با سامان و لوازم مجهز و مدرن لابراتواری توسط دوکتوران و تکنالوجستهای مجرب با معیارات لابراتواری اجرا میگردد.

آدرس:
کابل، منزل دوم سپین زر پلازه، نزدیک سینما بهارستان کارته پروان.
۰۷۹۹۱۵۲۳۲۹-۰۷۷۲۱۲۸۵۸۳
غزنی: منزل دوم اپارتمان دوم فرخی هوتل بازار صرافی شهر غزنی
۰۷۰۰۹۲۸۴۹۸
لغمان: شهر مهتر لام بابا، مقابل ریاست برق مارکیت حاجی طاؤس
۰۷۹۹۸۷۸۴۲۳ - ۰۷۷۸۴۵۵۷۷۸
Email:
safirlab_kbl@yahoo.com

چینه
فابریکه تولیدی لوازم تشناب

اولین فابریکه تولیدی لوازم
تشناب با پنج سال گرنتی

آدرس: پکتیاکوت، نساجی سابقه کابل
Cheena Sanitary Fitting industry
0789090677

واسکت دریشی
HANEEF TAILOR
H.T.S
خیاطی و رخت فروشی حنیف ستایل
رخت فروشی و دوخت لباس با دیزاین کتلاک پذیرفته میشود

+93783000135 - +93795552296
/Haneef-Tailor
haneef.tailor.style@gmail.com
کلوله پشته بین چهار راهی ترافیک و گل سرخ

104.3 FM
رادیو صدای اصلاح
کابل | مزارشریف | کندز | بغلان | جلال اباد

اعلانات شما را می پذیریم

هفته نامه اصلاح ملی
در ۲۸ ولایات کشور به تیراژبلند توزیع می گردد
اصلاح انلاین
پر بیننده ترین صفحه انترنتی افغانی
www.eslahonline.net

رادیو صدای اصلاح 104.3 FM
با ۱۷ ساعت نشرات در شبانه روز
شماره تماس: 0786945943